Högholmsgränd. 31.
27 4

EESTI PÄEVALEHT

ESTNISKA DAGBLADET

NELJAPÄEVAL, 15. apr. 1976 Nr. 28 (4118)

Pisimad Idla-tüdrukud õnnitlemas 75-aasta sünnipäeval Ernst Idlat, lauldes ja tantsides.

Ernst Idla 75. aasta juubelilt

Neljapäeval, 8. aprillil tähistas Ernst Idla oma 75-ndat sünnipäeva avaliku vastuvõtuga ajaloolises Heleneborgis Söder Mälarstrandil. Külastajaid oli palju, eeskätt muidugi mitmesugustest Idla-liikumise organisatsioonidest ja harudest, rootsi Võimlemisliidust, omavalitsusest jne. Eestipoolse tervituse oli saatnud Eesti Kultuuri Koondis.

Muide on asutatud eriline Idla Sihtasutus, millise eesmärgiks on Stockholmi luua erline Idla-tsentrum, kus oleks talletatud Idla liikumise arhiivid, väljaanded, spetsiaalmuusika kogud, teaduslikud materjalid jne., kättesaadavaina ka välismaailmale, kusjuures sealsamas leiduks moodne võimla, konverentsiruumid jne.

Sihtasutuse esimeheks on landshövding Jarl Hjalmarson ja koosseisu kuulub tuntud rootsi tööndus- ja kultuurielu ja

Järg lk. 7

Piiskopi vakants täitmisel

Eesti ev. luteri kiriku piiskopi amet, mis pikemat aega on olnud vakantne pärast piiskop Johannes Oskar Lauri valimist peapiiskopi kohale Joh. Köpu järele, tuleb uuesti täitmisele.

Konsistooriumi koosolekul 2. aprillil tegi peapiiskop Konrad Veem teatavaks, et ta on otsustanud vakantsi täitmiseks esitada EELK piiskopi kohale Montreali Jaani koguduse õpetaja praost Kari Raudsepa. Kandidatuur esitatakse ettenähtud korras EELK kirikukogule valimiseks.

Piiskopi kandidaat praost Karl Raudsepp. Montreal.

Assessori kandidaat õp. Oskar Puhm, Toronto.

Teisele vakantseks jäävale kohale konsistooriumis, kus kauaaegne assessor Jakob Aunver lahkub vanuse õigusega, esitas peapiiskop Toronto Peetri koguduse õpetaja Oskar Puhmi. Ka sel juhul on valijaks kirikukogu.

EELK konsistooriumi koosolekust võtsid osa valmulikud assessorid praostid Jakob Aunver ja dr. teol. Jaak Taul ja ilmalikud assessorid dr. Leo Anderson, Voldemar Palm ja dr. jur Artur Taska.

Koosolekul kehtestati mitu kirikukogu otsust, võeti vastu 1975 aruanne ja 1977 eelarve, millised esitatakse konsistooriumi revisjonikomisjonile.

Arutati EELK kirikupäevade kava. Kirikupäevad peetakse seoses ESTO-76-ga Baltimores. Kolmel päeval toimuvad EELK kirikukongress, usuteadlaste konverents ja peapiskopliku nõukogu koosolekud.

Peeti nõu edaspidise ülesastumise küsimuses Kirikute Maailma Nõukogus. Otsustati Luteri

Järg lk. 7

Pastor Klavinsh Bonnist, kes on pühendunud andmete kogumisele Balti riikidest ja selleks äsja intervjueeris sealt tulnud juute Iisraelis, näitab kaarti Riia ümbruse KGB-laagritest (Foto Forstmanis)

25.000 vangi läti laagrites

Balti Koostöökomisjoni pressikonverentsil hotell Odeni konverentsisaalis demonstreeriti esmakordselt ajakirjandusele Lätist väljasmugeldatud värvusfilmi Riia vanglaagri kohta, mis pärast esitamist Prantsuse televisioonis põhjustas prantsuse kommunistide protesti Moskvas.

Täiendavalt näidati veel teist, mustvalget filmi, kus esinesid Riias praegu kinnipeetavad juudi vangid, keda ei ole lastud ühineda omastega Iisraelis. Film pärineski Iisraelist. Koostamisel on ülevaatlikum TV-film vangilaagrite kohta Baltikumis.

Nagu seletas filmi demonstreeriv pastor

Järg lk. 7

Miss Esto Rootsist selgunud

Miss Esto-76 kandidaat Rootsist selgus vastava hääletusprotseduuriga eesti avalikkuses. Eesti Päevalehes avaldatud kandidaatide tutvustusest saavutas ülekaalukalt enim hääli nr. 1, 18-aastane Stockholmi-tütarlaps Ann Leesment. Ülemaailmsete Eesti Päevade Rootsi Komiteele saabunud 450-st häälest langesid temale tervelt 237.

Ann Leesment

Rootsi Miss Esto on St. Jacobi gümnaasiumi abiturient, eesti algkooli lõpetaja ja eesti täiendduskeskkooli õpilane, samal ajal vanemgaidide juht Tuulemaa gaidlipkonnas.

Harrastab kergejõustikku, võimlemist,

Järg lk. 7

Palme sai nimestiku vangidest

Nimestiku Balti teadaolevaist vangidest sai Balti organisatsioonidelt Rootsis Moskvasse sõidu eel peaminister Olof Palme. Balti Koostöökomisjoni kirjale olid alla kirjutanud Rootsi Eestlaste Esinduse esimees Olaf Muruk, Läti Keskнõukogu Rootsis esimees Imants Freimanis ja Leedu Ühingu esimees Valentinas Vilkenas.

Vastavas kirjas taotleti peaministri abi nimestikus leiduvate eesti, läti ja leedu politiliste vangide vabastamiseks, kelle tegelik "roim" on seisnenud vaid olnud inimõiguste nõudmine.

Nimekirjas leidusid Tallinna-protsessil süüdis mõistetud eestlased

Järg lk. 7

EPL Neljapäeval, 15. aprillil

Lahenduseta

Aastast aastasse on riigipäeval üles kerkinud baltlaste n.n. topeltkodakondsus, s.o. olukord, kus Rootsi riikkondsuse omandanud eestlasi, lätlasi ja leedulasi siinse riigivõimu poolt vaadeldakse samal ajal N. Liidu kodanikena ja seda selleparast, et nende varem iseseisvad päritolumaad a. 1940 vägivaldselt liideti N. Liidu külge, kes neid teatud vaimse terrori eesmärgiga ka võörsile põgenenult vaatleb kui "oma kodanikke".

Rootsi võimud, kes põgenikke aastal 1944 rahvaraamatupidamisse suurelt osalt kandsid kompromissina kui "endisi Eesti, Läti ja Leedu kodanikke", täpsustasid hiljem oma anastust ja topeltkodakondsust aktsepteerivat seisukohta välisminister Undéni ringkirjaga pastoriametitele, kus anti korraldus nende sissekirjutamiseks "N. Liidu kodanikena".

See jäi püsima ka siis, kui enamus baltlasi said Rootsi riikkondsuse, kuigi ametivõimud nende puhul otseselt ei rakendanud nõuet, et nad esitaksid töendi eelmisest kodakondsusest vabanemise kohta. Nõuet, mida aga kaunis hiljuti ón esitatud hilisematele kodakondsuse võtjatele, kes ju samuti on siia tulnud poliitiliste põgenikena.

Peaminister Olof Palme ametliku külastuse puhul Moskvasse oli loomulik, et ka topeltkodakondsuse küsimust talle meelde tuletati võimalike diplomaatiliste sondeeringute tegemiseks. Ka eesti organisatsioonid olid meeletulejate seas ning rootsi ajakirjanduses võeti küsimuses järjekordselt sõna. Nii oli Svenska Dagbladetis Stockholmis ja Malmö Kvällspostenis nende küsimustega väljas meie endi Andres Küng, kes deklareeris: "Meie ei ole mingid venelased!"

Küng kirjeldas situatsiooni eriti põhjalikult ja ajaloolise tagasivaatega 6. aprilli Svenska Dagbladetis, kus ta konstateerib ametliku Rootsi tuimust selles baltlastele siiski nii olulises küsimuses, sest balti päritoluga "rootslastele" jääb siin ebameeldiv mulje, et nad kuidagiviisi ei ole täisväärtuslikud kodanikud (mulje, mida muide on süvendanud ka näit. EPL pressitoetuse käik).

Siin Rootsis on baltlased otse haavunud, kui nende dokumentidesse äkki kirjutatakse kas "endine sovjetivene kodanik" või siis märgitakse sünnikohana näit. "Tallinn, Sovjetunionen". Ametasutustel on nimelt kalduvus kirjutada ka nendele sünnikohtadele, mis vastava isiku sünni momendil ei saanud kuuluda N. Liidule sel lihtsal põhjusel, et see riigimoodustis polnud üldse tekkinudki, siiski juurde "Sovjetunionen".

Kui Carl Lidbom siseministrina aastal 1972 avaldas arvamist, et "küsimus kaob iseenesest", andes sellega mõista, et Eestist tulnud põgenikkonna surmaga asjad lahenevad, siis asjade lähem analüüs on näidanud, et probleem päritakse. Alles äsja esitas riigipäevaliige Persson(c) minister Leijonile küsimuse riigipäeval, kuidas saaks nii korraldada, et kui üks abielupooltest on rootsi riikkondsuses, siis laps automaatselt saaks selle ka omale, s.t. mitte ainult isa kodakondsuse järele. Kuidas on aga siis, kui mõlemad pooled on küll rootsi kodanikud, ent samal ajal topeltkodakondsuses? Nõukogude Liidu järele on nad siis annud elu uuele "Nõukogude kodanikule".

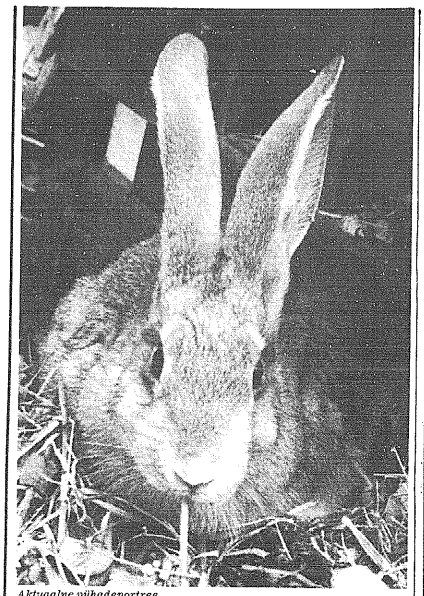
Küng oma kirjutises meenutas, et peale idariikide valitsuste, kes on N. Liiduga leppeid sõlminud topeltriikkondsuse vältimiseks, on üks läänerike, Kanada, juba a. 1967 diplomaatilise nooodivahetuse vormis (peamiselt Kanada ukrainlaste huvides) saavutanud teatud modus vivendi, kus Kanada passiga "topeltkodakondsusega" isikutel N. Liitu külastades ei takistata ainult selle pärast sealt lahkumist, kuigi mõlemad valitsused on kodakondsuse suhtes eriarvamisel.

Nagu Svenska Dagbladet hiljem seoses Palme Moskva-reportaazhiga kuuleb, et Rootsi ja N. Liidu vahel on seda "Kanada-modelli" mõni aeg juba diplomaatilisi kanaleid pidi diskuteeritud. Käesoleva kirjutamisel ei ole teada kuivõrra seda modelli Moskvas puudutati, mis ju sisuliselt tähendaks vaid seda, et "topeltkodakondseid" vanal kodumaal käies ei kutsuta söjaväkke ega takistata maalt lahkumast.

Asjal on aga üks aga ja seda on Kanada pidanud valusalt üle elama. Asi on nimelt nii, et kui N. Liidul juhtub olema süüdistusi — ja neid saab sealsete seaduste retroaktiivsuse juures alati konstrueerida kas või iseseisvuseaega tagasi minnes — isiku vastu, kes juhtub neid huvitama, siis ei tähenda selline kokkulepe mitte midagi.

Kanada kodanikke "topeltkodakondsuseklassist" on N. Liidus kinni peetud ja nende üle kohut peetud. Ei ole siis ime, kui Kanada ametivõimud on viimase aasta jooksul korduvalt avaldanud hoiatuskuulutusi, et idast tulnud kodanikud hoiduksid oma päritolumaade külastamisest. Sellepärast, et "Kanada-modell" ei ole toonud probleemis lõplikku lahendust. Ega too ka siin.

KLA

Aktuaalne pühadeportree

Järgmine EPL

Lihavõttepühade tõttu tekkiva trükikoja töö-pausi tagajärjel ilmub järgmisel nädalal Eesti Päevaleht neljapäeval, 22. ja laupäeval 24. aprillil.

Käesolev pühade eelne leht kannab neljapäeva, 15. aprilli kuupäeva. Pühade laupäeval lehte ei ilmu.

Rongiõnnetus Lätis

MOSKVA (EPL) – Alles nüüd on Moskvas tegutsevate väliskorrespondentideni jõudnud teade, et Lätis on toimunud raske rongiõnnetus veebruari kuus üle saja ohvriga surnutena ja vigastatutena.

Õnnetus toimus Riia lähedal asuvas Jugla vahejaamas, kuhu oli Balti ekspressrongi möödumisel peaaöpmeile "unustatud" kaks diiselvedurit. Kokkupörge oli suure kiiruse juures kohutava jõuga.

EESTI PÄEVALEHT
Estniska Dagbladet
Peatoimetaja Juhan Kokla
Vastutav väljaandja (ansv. utg.) Arvi Moor
Toimetus ja tallitus: EESTI MAJAS Stockholmis: Wallingatan 32, 1 tr. Postiaadress: Box 667 101 29 Stockholm 1 Telefon 21 84 46
Toimetaja Eskilstunas Jüri Aus Aadr. Eesti Päevaleht, Box 120, 631 02 Eskilstuna, tel. 016/14 77 72
Tellimispostgiro nr. 15 67 70-0
Kuulutusarvete postgiro 60 59 00-0
Eesti Päevaleht Förlags AB, Stockholm
Tellimishinnad:
Aasta ..... kr. 215:—
Termin (4 kuud) ... kr. 78:—
Kuu ..... kr. 21:—
Väljaandja EESTI PÄEVALEHT FÖRLAGS AB
Trükkija: Eskilstuna-Kurirens Tryckeri AB Eskilstuna 1976

Osaline pension

1. juulil 1976 avaneb võimalus isikule, kes töötab ja kes on 60—65 aastat vana, kombineerida osalist tööd osalise pensioniga. See tähendab seda, et isik, kes on saanud 60 a. vanaks ja vähendab oma tööaega, saab osalist pensioni kompensatsioonina suurema osa sissetulekuvähenemise eest. Eeldus on et on olemas osaline töö. Vastavalt riigipäeva otsusele peavad tööandjad ja ametiühingud olema vastutavad selle eest, et muretsetakse osalise ajaga tööd.

Kes saab osalist pensioni?

Osaline pension võidakse anda töötajale vanuses 60—65 aastat. Eeldus on et on vähendatud oma tööaega läbilõikes viie tunniga nädalas ja et pärast sedan on järgi osaline töö, mille ulatus on vähemalt 17 tundi nädalas.

Peale selle peab isik olema olnud tööturul teatud ulatuses. Peab olema töötanud vähemalt viis viimasest kaheteistkümnest kuust. Peab ka olema vähemalt 10 aastat alates 45-ndast vanuseaastast olnud pensioni põhjendav sissetulek ATP jaoks.

Millal võib saada osalist pensioni?

See, kes täidab osalise pensioni saamise õigused võib saada pensioni maksimaalselt kolm kuud enne seda kuud, mil taotlus tehti. Võib saada osalist pensioni alates sellest kuust, mil saadakse 60 aastaseks ja kõige kauem üks kuu enne kui saadakse 65 aastat. Osalist pensioni väib saada kõige varem 1. juulist 1976.

Kui suur on osaline pension?

Osaline pension saab olema 65 protsenti selle sissetuleku äralangemisest, mis tekib seoses üleminekuga osalisele tööle. Kui arvestatakse sissetuleku äralangemist, ei tohi arvesse võtta suuremaid summasid kui neid, mis vastavad vahele haiguseraha põhjendavale sissetulekule enne ja pärast üleminekut osalisele tööle.

Kui võrrelda sissetulekut pärast üleminekut osalisele tööle sellega, mis oli varem, väib observeerida maksustamise mõju. Säilitatav sissetulek pärast üleminekut võib arvestada 85—90 protsendile varasemast sissetulekust pärast tulumaksu.

Väärtusekindel osaline pension

Osalist pensioni väärtusekindlustatakse sama moodi kui rahvapensioni ja ATP-d. Edasi arvestatakse osalist pensioni kui pensioni põhjendavat sissetulekut tööst ATP jaoks. Rahvapensioni aastast 65 ei vähendata sellepärast, et on olnud osaline pension.

Osalise pensioni taotlemine

Osalise pensioni taotlemist tehakse kindlustuskassa juures. Taotlusele lisatakse juurde tööandja poolt antud töend sissetuleku ja tööolude kohta nii enne kui pärast üleminekut osalisele tööle. Kui see tunnistus ei põhjenda küllaldaselt õigust osalisele pensionile, on kassal võimalus nõuda tunnistust isiku ametiühinguliselt organisatsioonilt. Kindlustuskassa annab lähemaid andmeid.

Tahad teada rohkem?

Meie kindlustuskassas oleme hea meelega teie teenistuses enama informatsiooniga liikuva pensionivanaduse kohta. Me aitama kaasa arvestada välja pensioni suurust.

FÖRSÄKRINGSKASSAN

Kas järgmine president? USA uus poliitik Carter

WASHINGTON ("Eesti Päevalehe" kirjasaatjalt) — Uueks täheks Ameerika Ühendriikide poliitikas on seni väga vähe tuntud Jimmy Carter, kes väljaspool Ameerikat on vist peagu täitsa tundmatu suurus. Kuna aga tegemist on mehega, kellel on head väljavaated saada järgmiseks USA presidendiks, või vähemalt viitsepresidendiks, siis pögus tutvumine ta isiku ja vaadetega oleks päevakohane. James Earl Carter on praegu 52 aastat vana ja ta seni kõrgeim

Carter armastab enda kohta öelda, et ta on põllumees, inseneer, teadlane, poliitik, ja ärganud kristlane. Usutunnistuselt on ta baptist ning ta on kirjeldanud, kuidas ta elas läbi usulise uuestisünni, valgustushetke. Insenerihariduse sai ta ühes tippülikoolis, lõpetades ohvitserina inseneri erialal USA Mere väe Akadeemia. Selle järel teenis ta seitse aastat mereväeohvitserina, spetsialiseerudes teenistusele aatomijõuga sõitvatel allveelaevadel. Carter on abielus ja neljalapse isa.

Visa järjekindlusega asus ta väljatöötatud strateegilise plaani kohaselt sammuma oma suure eesmärgi poole. Selles olid tallе abiks kaks asjaolu. Esiteks, lahkudes Georgia kubernerikohalt, oli tal palju vaba aega. Teiseks — majandustlikult oli ta kindlustatud ja tal ei pruukinud hakata otsima uut ametit leivateenimiseks.

Jimmy Carter ei ole küll miljonär, aga ta on päris jõukas mees. Carterite suguvõsa, kes on elanud kuus põlvkonda Georgias ja on päritolult põlised lõunaosariiklased, omab maapähklite (peanuts) suurfarmi, põllumajandussaaduste hoidlad-laoruumid ja põlluviljade töötlemis- ja turustamisettevõtte.

Aegsasti asus Carter rajama alusplnda ja vundamenti edukaks esinemiseks esimestena asetleidvatel presidendi eelvalimistel ja koondama enda toetajaid neis osariikides, kus delegaadid parteikonventsioonile ei valita eelvalimistel, vaid parteiaktivistidest koosnevatel väikesemaomöötmelistel parteikoosolekutel. Nendel parteikoosolekutel saavutaski Carter oma esimese edu Iowa osariigis ja Oklahomas.

positsioon poliitilises elus on olnud Georgia osariigi kuberneri amet, mida ta täitis üheainsa ametiperioodi vältel aastatel 1971-1974. Kuna Georgia osariigi põhiseadus ei luba kuberneri tagasivalimist, siis otsustas Carter juba enne oma ametiaja lõppu üritada pääsu hoopis kõrgemale, Ühendriikide presidentitoolile, ja oli esimeseks poliitikuks, kes avalikkusele teatas, et ta taotleb presidendikandidaadi nominatsiooni Demokraatliku Partei poolt.

Esimestel eelvalimistel New Hampshire'is tuli Carter kaheksa Demokraatliku Partei poliitiku hulgast üllatuslikult esikohale ja oli kohe ajakirjanduse ja televisiooni keskpunktis, mis edasiselе edule palju kaasa aitas.

Massachusettsis kaotas Carter küll senaator Henry Jacksonile, aga võitis olulised eelvalimised Floridas, Illinois'is ja Põhja-Karoolinas. Eriti hinnatakse Carteri võitu Alabama kuberner George Wallace'i üle kahes lõunaosariigis, Floridas ja Põhja-Karoolinas, kus arvati Wallace'it, kes on tuntud tugeva parempoolsena ja rassismi esindajana, kindlaks võitjaks.

See tõstis Carteri kaalu liberaalsete ajakirjanike silmis, kes ammu vihkasid Wallace't, aga olid mures tema suure mõju pärast Ameerika valgetest lihtrahva hulgas. Öeldakse, et nende võitudega on Carter kindlustanud endale vähemalt viitsepresidendi nominatsiooni. Ta ise muidugi ütleb, et ta taotleb ainult presidendikandidatuuri.

Millest on tingitud Jimmy Carteri üllatuslikult suur edu, mis on praegu asetanud tema Demokraatliku Partei presidendikandidaatide seas esikohale? Uhelt-poolt seletatakse seda Ameerika rahva antipaatiaga Washingtoni valitsusebürokraatia vastu, eriti pärast Nixoniga ühenduses olnud Watergate'i skandaale. Oma kõnedes Carter toonitab pidevalt, et tähtsad on usaldus, sirtus, hea tahe ja muud voorused, kuna ükskasjalik ideoloogiline programm on teisejärguline.

Ja rahvale, kes on tüdnud poliitikutest, kes palju lubavad aga siis lubadusi ei täida, selline isiklik suhtumine meeldib. Carteri vastased heidavad talle aga ette kindlate seisukohtade puudumist, või nende mitte välja ütlemist.

Tõsi on, et Carter väljendab oma seisukohti konkreetsetes küsimustes üsna uduselt. Seda mitte sellepärast, et ta ei oska seisukohta võtta, vaid sellepärast, et ta katsub hääli saada mõne kontroversiaalse ühiskondliku probleemi mõlemalt poolelt. Seda võib kutsuda demagoogiaks, aga suhteliselt heatahtlikuks demagoogiaks, sest Carter ei ässita eriarvamustel olevaid rahvagruppe teineteise vastu, vaid katsub olla vastuvõetav mõlemale poolele. Uhtlasi toonitab Carter, et tal ei ole kõige vähematki tegemist ja ühendust olnud Washingtoni valitsusasutustega, kus ta nõuab bürokraatia koondamist ja uusi tuuli Ameerika probleemide lahendamiseks.

Sisepoliitiliselt peetakse Carteriit üldiselt keskmise liini meheks. Lõunaosariiklane kohta on ta liberaalne ja seda ta oli ka Georgia kubernerina, kus ta oli üks väheseid lõunaosariikide poliitikuid kes saavutas hea läbisaamise neegritega ja sai palju-de tuntud neegrijuhtide toetuse, millest tal on olnud palju kasu hääite saamisel eelvalimistel mustade käest.

Välispoliitiliselt on Carter peagu täiesti valge leht ja tal pole sellel alal mingisuguseid otseseid kogemusi. Ameeriklasi aga huvitavad praegu eelkõige oma riigis majandusikkad. Mõned välispoliitilised väljendused, mida Carter on teinud, osutavad selle, et ta pooldab tugevat riigikaitset ja sõjajõude, kuid seda ta ei toeta mitte nii tugevalt kui näiteks senaator Jackson või president Ford. Ta soovib sõjalistes eelarvetes ette võtta mõõdukaid kärpimisi.

Tal on mõnes kõnes kritiseerinud Kissingeri detente'i poliitikat. Nõukogude Liiduga, kuid pole sugugi selge, kas ta seda on teinud veendumusest, või selleks, et selline kriitika on praegu populaarne. Angoola suhtes ütles ta, et tema ei oleks sekkunud seal võitlusse N. Liidu ja Kuuba mõju takistamiseks, kuna sel poleks olnud mõtet.

Lutsu Tootsi-lugude prototüübid. Vasakul Tootsi eeskuju Voldemar Tootson, paremal Raja Teele algupära Adele Pärtelpoeg.

Joosep Toots 90 Lutsu prototüübist

Möödunud aasta lõpul möödus 90 aastat populaarse Joosep Tootsi prototüübi Voldemar Tootsoni sünnist. Joosep Toots on saanud eesti kirjanduse surematuks kujuks. Tema looja, kirjanik Oskar Luts oli oma koolivennast kihelkonnakoolis Joosep Tootsist alias Tootsonist kaks aastat noorem. Kuid nagu kaasaegsed jutustavad, oli väike Oskar ise samasugune riukamees nagu Tootski ning oli temaga koos teinud koerustükke.

Voldemar Tootson pärineb Palamuse lähedalt Mäeotsa talust. Pärast kihelkonnakooli lõpetamist sãitis ta 18-aastasena Poltaava lähedale karjamajapidamist õppima. Ta oli töötanud seal ühes meiereis. Temaga oli kaasa tulnud sugulane Julius Karja.

Pärast 4-aastast õpingut oli ta kahes erinevas kohas mõisavalitsejа. Ta oli siin 1911 abiellunud. Sellest abielust sündinud tütar elab praegu Eestis kuuldavasti Palamusel ühes kolhoosis.

Vanemate tungiva kutse peale tuli Tootson kodutallu tagasi ja hakkas seda paremale järele seadma. Kavatsetud uuendustest ei saanud siiski rahapuudusel asja. Toots siirdub tagasi Venemaale ja hakkab Petrovskoje mõisas võimeistriks ning karjakasvatajaks.

Isa kutsel tuli Voldemar 1914 uuesti isatallu, kus hakkas plaane tegema talu väljaarendamiseks. Isa oli juba asjaga nõus, kuid ema oli uuenduste vastu ega andnud järele. Vahepeal, talvekuudel, oli ta Kavilda karjamõisas piimakarja parandamas ja oli Tartus lõpetanud loomaveterskerite kursused.

Kuna ema vastuseisu tõttu uuendustest talus ei tulnud midagi välja, sõitis Voldemar Venemaale ja asus Nizhni-Novogorodi vürst Obolenski mõisa valitsejaks. Nõukogude ajakirjanduse teatel oli Voldemar 1918 ravinud punaarmee hobuseid. Komjunistliku rezhiimi all rasketes oludes oli ta saanud tüüfuse ja suri 1920 olles vaid 35 a. vana.

Ta oli maetud Nazdratshevo surnuaeda. Tema abikaasa Marfa koos tütre Maria ja pojaga (nime pole teada) opteerusid hiljem Eestisse ja asusid elama Tootsonite kodutallu.

Seoses Tootsiga võib märkida, et "Kevade" lugude teine kuulus tegelane Raja Teele (kes Lutsu teoses sai Tootsi naiseks) oli tegelikkuses Adele Pärtelpoeg. Ta oli asunud 1928 Austraaliasse. (VES).

Teaduslik Instituut pidas peakoosolekut

Eesti Teaduslik Instituut Rootsis — rahvusvaheliselt tuntud kui "Institutum Litterarum Estonicum" — pidas möödunud teisipäeval 30. märtsil oma korralist aasta-peakoosolekut. Osa võttis 60 prots. valitud akadeemilisist liikmeist.

Tegevuse- ja kassa-aruandest selgus, et möödunud 1975. aastal ilmus Instituudi väljaandel Eesti etnoloogide bibliograafia paguluses 1945—1975, mis on saanud erakorraliselt hindava osavõtu osaliseks ligemale 20 eri maa instituutide ja raamatukogude poolt. Eelolleval aastal kavatsetakse valmis saada Eesti õigus- ja ühiskonnateadlaste bibliograafiaga paguluses 1942—1975, mis ilmuks trükist 1976 lõpul või 1977 algul.

Saabunud on selleks üllatavalt rohkesti andmeid, mistõttu see bibliograafia töotab kujuneda tõeliseks rahvusliku teaduse suur-teatmeteoseks rohkem kui 80 autoriga ja ca. 1.200 tiitliga. Kavandatud ruumi piiratuse tõttu ollakse muidugi sunnitud teostama mitmeid kärpimisi ja ebaolulisema väljajätmisi.

Kassaaruandega esines asejuhataja-kassapidaja Ilmar Arens, milliest selgus, et möödunud tegevusaasta on olnud eriti edukas suure rahvusvahelise huvi tekkimise poolest Instituudi väljaannete vastu, mida on tellitud kümnetesse erimaalesse tuhandete kroonide eest. Suur osa bibliograafiadi ja õpperaamatuid on aga välja saadetud tähtsamaile keskraamatukogudele tasuta, seejuures aga nende mitmed eriosakonnad on tellinud väljaandeid ka raha eest. Uue majandusaasta eelarve kinnitati tasakaalus kr. 5400:-.

Instituudi juhatus valiti tagasi vanas koosseisus, kuna revisjonikomisjoni täiendati ühe uue liikmega, kelleks valiti dots. Elmar Nyman.

Käimas on Instituudi järjekindel uuendamine, uute akadeemikute valimise läbi liikmeiks. Seekord valiti uuteks liikmeteks fil.lic. Jakob Koit, senine E. Teadusliku Seltsi sekretär, fil.lic. Hain Rebas Göteborgist ning dr. Rein Marandi Uppsalast. Otsustati bibliograafiate kirjastamise kõrval uuesti hakata pidama ka loenguid kahel-kolmel valikalal.

Soomepoisid Inglismaal

LONDON (VES) — Inglismaa Eestlaste Ühingu Sõjameeste Koondis asutas erisektsiooni Inglismaal elunevatele end. "soomepoistele".

Uue sektsiooni esimeheks valiti August Nirgi, kes on sõjameeste koondise auliige ja kaasa teinud Vabadussõja koolipoiss-vabatahtlikuna ning osa võtnud nii Soome Talvesõjast kui ka Jätkusõjast, kus ta kuulus JR-200 koosseisu seersandina.

New Yorgis tegutseb juba 25 aastat eesti rütmikaring Veronika Luige juhtimisel. Rühma juubelit eesti esinemisega Marymount Manhattan College suures hallis, kus muide esitati "Taupäeva õhtu eesti talus". Pildil ringi rütmilisi noori. Ees vasakult: Sybilla Russo, Silvia Vaher ja Merike Kõo. Seisavad: Irim Ernits, Kai Künnapas, rütmikaringi juht ja koreograaf Veronika Luik, pianist Helen Tobias-Duesberg, Tiia Künnapas ja Nancy Täht. (Foto: Jüri Räägo).

Mao esindaja ütleb mida lääs ei julge

NEW YORK (VE) — Olukord Liitunud Rahvaste Organisatsioonis on kujunenud nüüd mitmeti huvitavaks, kuna N. Liidu agressiivsete sammude ründajaks ja kritiseerijaks ei ole mitte läänerilkide vaid Hiina diplomaadid. Hiina saadik maailmaorganisatsioonis Huang Hua luges julgeolekunõukogu koosolekul ette kõik veneleaste "kangelasteod" aastate jooksul ja kirjeldas kuidas Moskva on infiltreerinud Kesk-Ida, kuidas ta okupeeris Tshehhoslovakkia, kuidas ta organiseeris Kagu-Aasias konflikte, kuidas ta sekkus Portugali sündmustesse ja lõpuks kuidas ta vajutas oma raske käe Angoolale.

Huang väitis, et N. Liidu vahelesekkumise tõttu paisati Angoola hävitava kodusõja keerisesse ning Moskva on loonud endale endisel Portugali asumaal hüpelaua Aafrika lõunaja keskpiirkondade ning sealsete loodusvarade valutamiseks.

Lühidalt: Hiina esindaja ütles julgeolekunõukogu koosolekul kõik need asjad välja, milledest läänerilkide esindajad suures kaares mööda hiilivad, kartes ärritada venelasi.

Maoistid on kujunenud ka Portugalis, kus 25. novembril ees seisavad uued parlamendivalimised Kremli kommunistide kõige ägedamateks vastasteks, kuna nad kasutavad Moskva kommunistide vastu samu võtteid, milledega Kremli huvide eest võitlejad 'gal pool mujal profiiti lõikavad.

Portugalis nõudsid Kremli kommunistid endale valimiskampaania ajal ainuõigust sirp ja vasara embleemi kasutamiseks, kuid maoistid ei andnud sellist monopoliõigust Moskva käsitlastele ning valitsus tegi salomonliku otsuse, andes mõlemale fraktsioonile sirp ja vasara kasutamiseks.

Tagajärjeks oli mõlema poole vaheline kokkupõrge, kus mitu kommunisti said haavata.

Siit võib teha ainult järelduse, et ainult kommunistid tunnevad seda keelt, kuidas teise kommunistiga räägida. Ja kas läänerilkide diplomaatidel ja poliitikutel ei oleks siit midagi endi huvides õppida?

Soome maoistide vaade N. Liidule

Soome kommunistlikust parteist on löönud lahku maoistlik grupp, kes annab välja oma lendlehti ja ründab ägedalt N. Liidule truud partei enamust (nagu seda teevad ka rootsi maoisti, muuhulgas ajakirjas "Clarté"). Väidetakse ägedasti, et mitte Hiina koos oma liitlastega (Albaania, Vietnam ja Põhja-Korea) pole "tõhestanud kommunistlikku rinnet", vaid rinde tõhenemises on hoopis süüdi N. Liit, kes "revisionistlikult" on lahkunud "õigelt" marksistlik-leninistlikult liinilt. Kutsutakse inimesi, eriti noori, üles, tutvuma Mao Tsetungi mõtetega.

Ühes lendlehes on pikk, arvustav artikkel N. Liidu kohta. Laename sealt mõned huvitavamad kohad:

N. Liidu põllumajandus on (peale Poola) kõige mahajäänum kogu Euroopas masinate poolest.

N. Liit on maailma kõige militaristlikum riik (militaristlikum isegi kui USA!).

N. Liidus on suured palgavahed, mis kogu aeg pidevalt kasvavad. Samuti on olemas suured erinevused elustandardis eri N. Liidu osade vahel.

N. Liidus on olemas varjatud tööpuudus, maksud tõusevad, kuigi sellest ei räägita. Samuti ei räägita inflatsioonist, kuigi tarbeainete hinnad on tõusnud 1963—73 42 prots., niisiis u. 4 prots. aastas.

N. Liit on klassiühiskond, kus igati soodustatakse partei, ametkonna, sõjaväe, teaduse ja kunstide tippe. See käib vastu Lenini õpetusele "klassitust kommunistlikust ühiskonnast."

Väärnähteid ei saa vabandada "kodanlike iganditega", kuna kommunismi on (tulemusteta!) katsutud N. Liidus maksma panna ligi 60 aastat.

Kõige suuremaks patuks loetakse asjaolu, et N. Liidu majanduses on hakatud rääkima üksikute ettevõtete "kasust" ja et seal kasutatakse reklaami. N. Liidu põllumajandus on halvas olukorras. Peaviga selle organiseerimises on asjaolu, et inimestel lubatakse pidada isiklikke maalappe! See "kapitalistlik väikeproduktsioon" tõstab turuhindu. "Vabaturg" on otse plahvatuslikult kasvanud.

On tekkinud eramajandustik äritegevus (!), on tekkimas "uus kodanlus". Eriti kõlhooside juhatajad kasutavad mustaturu võimalusi enda rikastamiseks.

Vaene N. Liit on rikkamale USA-le relvastuselt järele jõudnud, see relvastus kurnab oma rahvast. N. Liidul on suured väisvõlad. Majandustik juurdekasv kahaneb pidevalt.

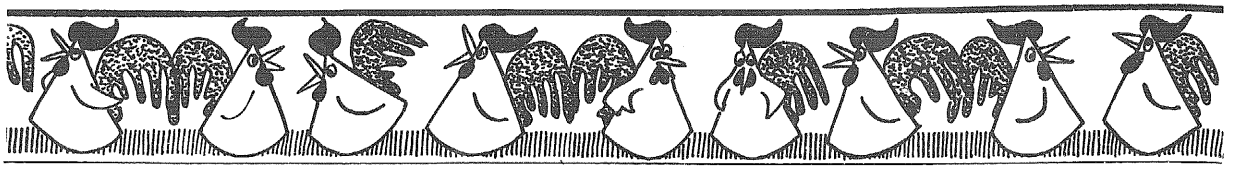
Must börs õitseb, alkoholitarvitamise poolest on N. Liit maailmas esikohal, kasvavast kuritegevusest ja prostitusioonist vaikitakse. N. Liidus on abielulahutuste arv maailma suurimaid (iga kolmas abielu lahutatakse!). Kogu aeg esineb võimumeeste hulgas suuri kuritarvitusi, millest ainult osa paljastatakse.

Väga sünge pilt N. Liidust tõepoolest — ja suuremas osas õige. Hiinas aga sellevastu õitsevat õige kommunism! (EPL/AI).

KGB-vang

Oleme varem avaldanud Tallinna-protsess kaebealustest Sergei Soldatovi pildi. Nüüd on läände jõudnud ka tema saatusekaaslase ja kaasvangi Kalju Mätiku pilt, kes end kohtus tublilt kaitses, m.h. deklareerides, et diktatuur on rahvale õnnetuseks.

Vasakul Liibanoni seeder teeveerel, paremal Beiruti hotellide-linnaosa, mis nüüd kodusõjas on varemeiks purustatud (Autori fotod).

RICHARD KOOLMEISTER

Liibanon seedrilipu all

Libanon ehib end oma kunagise hiilguse ja jõukuse sümboliga, mis on jäädvustatud nii lipul, vapil kui ka rahadel. Selleks on "Liibanoni kõrged ja uhked seedrid."

Saalomoni ajal olid just seedrid Liibanoni ja Juuda riigi ühendajaks. Saalomon vajas Jeruusalemma templi, lossi ja tallide ehitamiseks kallihinnalist ja väärtuslikku seedripuitu. Liibanonis oli seedripuid külluses. Neil oli ka oskustöölisigi anda, kelledele Saalomon rikkalikku tasu maksis.

Nüüd, mil Liibanonis on vaid nelisada seedrit alles, on olukord teine. Kuid tüli põhjuseks ei ole mitte seedrid, vaid Palestiina araablaste Iisraeli vaenulik tegevus Liibanoni pinnal.

Liibanoni poliitilise elu määravaks teguriks on olnud kristlikud hommikumaise päritoluga kirikud ja islami usulised sektid (sunniidid ja shi-iidid). Kirjutamata seaduse järgi on Liibanoni president maroniitlik kristlane ja peaminister sunniitlik muusulman. Suured muudatused kristlaste ja muhameedlaste arvus, kui ka sunniitide ja shi-iitide arvulises vahekorras ning mõlemi usulisrühmituste erinevast suhtumisest Palestiina araablaste tegevusse, on viinud lõpuks relvastatud konfliktile, mis on viinud õitseva Liibanoni varemetesse.

Liibanoni olukorra mõistmiseks, olgu sedapuhku heidetud pilk sealsetele kristlastele, eriti aga maroniitidele.

Kes on maroniidid?

Vanas testamendis jutustatakse Püha Maa vallutamisest muuseas järgmist: "Nõnda võttis Joosua kogu selle maa mägestiku ja kogu Lõunamaa, ja kogu Goosenimaa, ja madalmaa ja lagendiku, ja Iisraeli mägestiku ja madaliku, alates Paljasmäest, mis tõuseb Seiri suunas, kuni Baal-Gaadini Liibanoni orus Hermonimäe all" (Jo. 11:16.17). Mitte kauoel sellest asub Kadisha (=püha) jõe org, mis on kuulus maroniitide poolt iiivakivisse raiutud kloostri tõttu. tekkinud monofüsiitide tüli tulemusena. Tüli oli küll dogmaatiline, kuid selle tagapõhi oli siiski poliitiline.

Konstantinoopoli kirikukogus a. 381 kerkis üles vaade, vastukaaluks ortodokssele õpetusele, et Kristusel oli vaid üks loomus (jumalik), mitte aga kaks (jumalik ja inimlik). See õhe loomuse (jumaliku) õpetus oli Aleksandria ja Süüria kirikute valitsev seisukoht. Kui nüüd Aleksandria patriarh kukutati Rooma piiskopi abil Konstantinoopoli keisri poolt, siis puhkesid rasked tülid, mis lõppesid sellega, et pärast Kalchedoni kirikukogu a. 451 tekkisid monofüsiitlikud rahvuskirikud Egiptuses, etioopias, Süürias (jakobiidid) ja Armeenias. Süüria kirikust löi varakult end lahku munk Maron, kelle poolt kujundatud rahvuslik grupp võitles eriti jakobiidide vastu. Jakobiidid olid süüria monofüsiitliku kiriku liikmed, kutsutud selle rajaja Jakob Baradai (surn. 578) järgi.

Maroniidid lahkusid Süüriast ja asusid elama Kadisha jõeorgu, mis oli väga viljarikas. Nad elasid koobastes askeetlikku elu ja rajasid huljem kloostri. Nad ühinesid a. 1736 Rooma kirikuga ja paavst nimetas neile patriarhi. Aastal 1860 korraldasid druusid nende keskel kohutava veresauna. Druusid, kellede päritolu pole teada, on araabia keelt kõnelev rahvas ja islami usku, elades Süürias ja Liibanonis.

Vaatamatult tagasilusamistele araablaste, türklaste ja paljude teiste poolt, on maroniidid suutnud end säilitada ning on tõusnud Liibanonis usuliselt, kultuuriliselt, majandusliikult ja poliitiliselt juhtivale kohale.

Maroniidite patriarhi suveresidents asub Dimanis (mitte kaugel Kadisha orust). Seal asub kaljusse raiututd prohvet Eliase kabel (muide, prohvet Eliase nimelisi mägesid on eriti Kreekas rohkesti, mis kõneleb selle nime suurt populaarsust kreeka kirikus) ja Kannoubini klooster. Kloostrikirik, pühendatud neitsi Maarjale, asub loodusliikus koopas. Maalingud seintel on 15. sajandist ja kujutavad Maarja kroonimist, Kristust, Joosepit ja Taanieli. Ka patriarhide portreed on samas säilinud. Nende väärtus hindamatu. Seinakirjad on Süüria ja ladina keelsed.

Selle kloostri lähiduses on 18 patriarhi hauad. Kuiva kliima tõttu on patriarhide muumiad hästi säilinud ning neid on võimalik näna, kui keegi peaks selleks huvi tundma. Turistide pärast hoiatakse neid klaaskirstudes.

Lõpuks olgu siinkohal esile tõstetud kuulsatest maroniitidest Liibanini-Ameerika kirjanik ja kunstnik Gibran.

Külastades Bsherris Giani muuseumi, seisin suurte üllatuseees. Juba maastik ise oli üllatuseks. Viljarikkad mäed ja orud ning ilu külluses. Muuseumi valvur püüdis anda puudulikus inglise keeles ülevaadet Gibrani loomingust. see õnnestus tal suurepäraselt. Ta oli teadlik mida näidata kui ta avas suletud ruumide ja kappide uksi, et näidata maale, joonistusi ja raamatuid.

Maale ja joonistusi vaadates hakkas kõhe tunne. Kõik oli liiast vööras: hobuinimesed, kääbusinimesed hiigleste kätel, raamatu leheküljest väljasirutav käsi jne.

Kuulsin arvamist: See mees oli hull!

Kes oli siis see hulluks peetud mees?

Gibran on sündinud Bsherris, Liibanonis a. 1883. Tema vänemad olid jõukad ja haritud ning kuulusid maroniitide kirikusse. Huvi kirjanduse ja kunsti vastu oli temas suur ja nii sai ta oma hariduse Damaskuses ja Pariisis. Oma töid on ta algul kirjutanud araabia ja hiljem inglise keeles. samuti on ta ise oma raamatuid illustreerinud.

Kuulsaim tema töödest on "Prohvet", mis ilmus a. 1923. Sellele teosele pöörati algul väga vähe tähelepanu. Alles nelikümmend aastat hiljem sai teos kuulsaks ja seda trükiti siis üle kahe miljoni eksemplari. Teistest töödest olgu siin vaid nimetatud "Jeesus Inimesepoeg", ilmus a. 1928. Mainitudi töid on ta välja annud New Yorkis kus ta suri a. 1931. Tema soov oli, et ta põrm saaks viidud ta kodukohta ja maetud mäenõlvakusse. Nii see ka toimus ja tema auks ehitati ka nimetatud kaunis muuseum. Samas toimub ka igal aastal tema auks festival. Lõpuks ei saa ka märkimatta jätta, et a. 1975 soovitati Saksamaal Rooma katoliiklikes ringkondades, et Gibrani "Provetit" jumalateenistustel ette lugeda. Nii on see ka toimunud. protestid pole muidugi mitte ära jäänud.

Lauljatar tornaados

NEW YORK (VES) – Raske torm, tornaado, läbis pühapäevapärastlõunal osa idarannikust, õnneks mitte väga laialdase kahjustamisvõõndiga. Torm, tuule kiirusega kuni 110 km/t murdis maha suuri puid ja oksi, purustas elektri- ja telefoniliine, jättes näiteks pimedusse ka osa Baltimoret ja rea teisi kohti.

Palisades Parkis, N.J. sattus tormi teele ette lauljatar Linda Uusima, kes ootas pingil istudes bussi. Tormihoog tõstis ta pingilt, õnneks jättes jalgadele, kuid suure jõuga edasi viies. Kuigi loodusjõudude haardesse sattunu kord sai haarata kõnniteeäärsest postist, ei suutnud ta end seal kinni hoida ja torm paiskas ta hetk hiljem maha, otse sõidutee-le. Õnneks pidurdasid autod ja vältisid pealesõitmise. Marule ette jäänu sai tugevasti põrutada, pääsedes nagu imekombel kergemate haavandilega jalgadel, põlvel j.m., suutes sõiduteelt tõusta ja koju sirduda.

Torm lõhkus kohati maju ja tekitas muid suuri kahjustusi.

Emilie Kalle 85-aastane

Lidingöl tähistas 30. märtsil 85-ndat sünnipäeva Emilie Kalle.

Emilie asus varakult visa tööga teenima elu ülespidamist ja valis kutsealaks juuksuri ameti. Teeninud mõned aastad pealinna ettevõtetes rajas Emilie Kalle Kuid Lövis moodsalt sisustatud töökoja mida pidevalt külastasid-meie tuntud ametmehed kes "Milli" juurest lahkusid "ilusaks tehtud peaga" . . .

Kodumaal Emeilie abiellus kaugesõidukapteni Ferdinand Kallega, samuti Viljandimaalt pärit ja nad ehitasid endale ilusa kahekordse elumaja Tallinna äärelinnas mis purpased neilt ära võtsid.

Kapten kalle teenis Vabadussõjas meredessantkompanii vanemohvitserina ja autasustadi Vabadusristiga II/3.

1944 aasta septembris kapten tõi poollagunenud paadis tõrkuva mootoriga kolmkümmend kaasmaalast lastega läbi tormise mere Rootsi. Nüüd ta puhkab koos abikaasa emaga viimset und Lidingö kalmistul.

Tahame lugupidamisega märkida Emilie Kalle kõikumata usutunnet mis põhjustab et ta on jõudnud õnnelikult kõrge vanuseni.

Heas vaimses vormis veetis Emilie Kalle juubelipäeva eesti ja rootsi sõprade ja tuttavate seltsis kes tulid s?dämlike tervituste, kinkide ja rohkete lilleikimpudega sünnipäeva last õnnitlema.

V.S.

Kummist peibumees

NEW YORK (VE) – Kummist peibumehed on uus hästiminev müügiartikkel USA-s. Loomutruud kumm-mehed on nimelt mõjus vahend naiste kaitseks üksikult autoga sõltes. Kui on mees kõrval, siis vägivallamehed kurjade kavatsustega hoiduvad eemale.

Peibumehi asetavad üksikud naised ka kodus tugitoolidesse, et ära hirmutada sissemurdjaid. Kogu müük krilpsutab alla USA probleemidele kasvava kuritegevusega.

Nato vaatab Vene ohu kasvamisele realistlikult

Nato peakorteris Belgias ei võta sõjalised juhid tõsiselt pingelõdvenduse poliitikat ning suhtuvad õigu kehtades ja üleelevalt Helsingis Euroopa julgeolekukonverentsil allakirjutatud koostöö ja sõpruse kokkulepetele. Sõjamehed on realistid ning nende pilgud on pööratud Angoolale, kus N. Liit sooritas koos oma satelliidi Kuubaga une agressiivse aktsiooni. Samuti tuntakse muret sündmuste arengu pärast Kesk-Idaas, mis on seda enam põhjendatud, et Moskva on muutnud viimasel ajal üha agressiivsemaks ja ohtlikumaks.

Sõjameeste mure on põhjendatud, kuna N. Liidu sõjaline tugevus ja rahvusvaheline seiklushimu kasvab vastavalt sellele kuidas läänemaailma ja Nato riikide sõjaline valmisolek poliitiliste ja majandusliikude tagasilöökide tulemusena pidevalt kahaneb.

Venelased suurendavad pidevalt oma riigikaitselisi väljamaksenkuid ja relvastust, eriti mereväge, samal ajal kui läänerliigid majandusliikkude raskuste tõttu oma sõjalisi jõudusid ja relvastust kärbivad.

Nato ülemjuhatus on häiritud ka kommunistide edusammude pärast Lääne-Euroopas. Kommunistide võimuhaaramise katse Portugalis suudeti ära hoida, kuid Portugal on vaatamata sellele poliitiliseslt ebausaldatav liitlane ja ei suuda pakkuda Natole vajalikku tuge. Olukord on tõsine ka Itaallas, kus kommunistid võivad pääseda koalitsioonivalitsusesse ning hakata mineerima Natot.

Omaette probleemi valmistab ka 83-aastase Jugoslaavia riigijuhi Tito võimalik surm, kuna venelased teevad kõik, et laiendada oma mõjuvõimu Jugoslaaviale, mis annab neile võimaluse Aadria merre pääsemiseks ning Nato Vahemeres asuvate jõudude häirimiseks.

Selles olukorras on Nato ülemjuhataja Euroopas USA kindral Alexander Haig hakanud koostama uusi plaane Nato sõjajõudude lõögivõime tõhustamiseks ja nende efektiivsemaks muutmiseks. See ülesanne ei ole kerge, kuna rahu ajal on kindral Haigi võimupiirid oma liitlastele juhtnööride andmiseks ning nende sõjajõudude käsutamiseks väga väikesed.

Tema suuremaks relvaks on Nato riikide kõrgemate sõjaväeliaste veenmine ja nende toetusel sõjaliste jõudude tugevuse suurendamine.

Ühtlasi on kindral Haig pannud suurt rõhku suuremate manöövrite korraldamisele, mis annab võimalusi koostöö arendamiseks eririikide sõjavägede vahel.

Brito sõjajõudude juhataja ei ole mures mitte ainult N. Liidu mõjuvõimu kasvamise pärast Vahemere ruumis, vaid teda häirib ka venelaste jõudude kasv Põhjameres ja Põhja-Atlandil. Põhjameres on eriti oluline kaitsta Inglismaa ja Norra õliallikaid milledele Moskva hammast ihub.

Olukord on seda raskem, et N. Liidu põhjapiirkonna laevastikku kuulub 60 suuremat pealvee sõjalaeva ja 170 allveelaeva.

Kindral Haigi suuremaks probleemiks on siiski Nato riikide konventsionaalsete maajõudude vähesus võrreldes N. Liidu ja ta satelliitide sõjaliste jõududega.

• Mis juhtus

KUNINGAS USA PRESIDENDI JUURES

Rootsi kuningas Carl Gustaf on esimene rootsi monarh, kes külastab Ameerikat. Kuningas võeti USA-s kõikjal suure südamlikkusega vastu, seda ka USA presidendi Gerald Fordi poolt Valges Majas. Kuningat saadab USA-reisil mh. välisminister Sven Anderson. USA valitsus oli kutsunud vastuvõtjaskonda ka senise USA suursaadiku Stockholmis. Külastus markeerib USA-Rootsi suhete märgatavat paranemist.

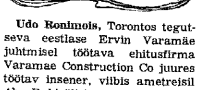
PALME EI KOHTA BREZHNEVIT

Samal ajal kui kuningas on USA-s, külastab Rootsi peaminister Olof Palme ametliku külalisena Moskvat. N. Liidu ajaleheg kirjutasid sel puhul sõbralikult Rootsist ja peaministrit võttis protokollikohase "suure naeratusega" vastu N. Liidu ministrite nõukogu esimees Kossögin, kellega toimuvad Rootsi-N. Liidu mõtetevahetused ja läbirääkimised.

Rootsipoolseks pettumuseks selgus, et N. Liidu tegelik juht Brezhnev Palmet vastu ei võta ja ei viibi Moskvas.

CALLAGHAN BRITI PEAMINISTRIKS

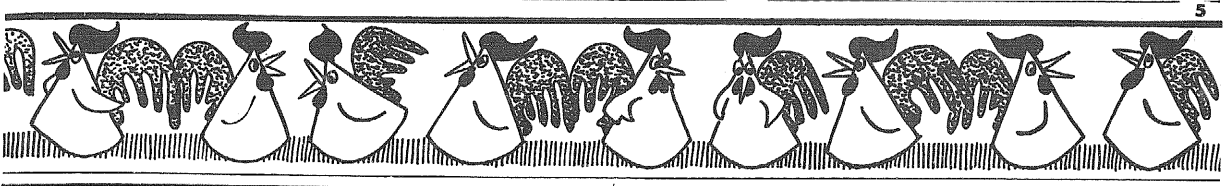
Briti Tööerakond valis oma uueks esimeheks senise välisministri James Callaghani, 64, kes sellega ühtlasi asub tööerakonduliku valitsuse etteotsa peaministrina lahkuva Harold Wilsoni asemele. Callaghan on esimene Briti peaminister, kel ei ole akadeemilist haridust ja on end oma võimetega üles töötanud tööliisperekonnast. Ta on olnud varem finantsminister. Callaghan oma esimeses kõnes kutsus oma erakonda üksmeelele ja inglise rahvast pingutama kriisist ülesaamiseks.

Udo Ronimois, Torontos tegutseva eestlase Ervin Varamäe juhtmisel töötava ehitusfirma Varamae Construction Co juures töötav insener, viibis ametreisil Abu Dabi õlisheigiriigis, kus kavatsusel on moodsate sanitaarseadmete ehitamine asulates ning veereservuaaride sisseseadmine.

Eesti Arstide kevadkokkutulekust osavõtjaid Arstide Maja auditooriumis (EPL-foto Lepper).

Richard Koolmeister:

Kui päev hakkas koitma

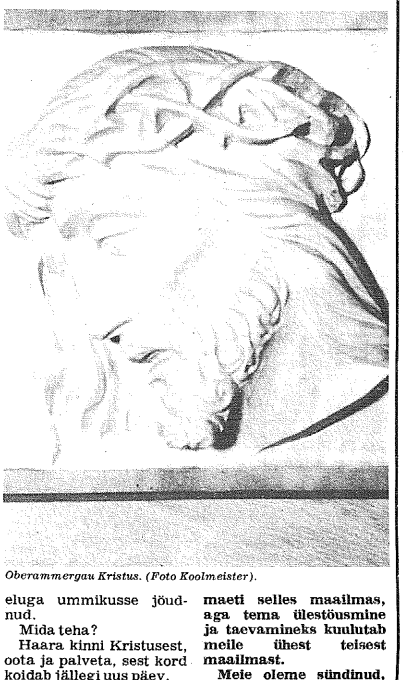
Inglise ajaloolane Arnold Toynbee (1889—1975), kes on kuulsaks saanud ajaloofilosoofina, jutustab oma monumentaalses maailmaajaloo kümnendas köites järgmisest nägemusest.

Ta viibis ühes benediktiini kloostrikirikus. Kiriku peaaltari kohal oli krutsifiks, ristilöödud Kristuse kuju. Ta oli klammerdunud selle kõrgel asuva kuju alumisest kivist kinni ning rippus nõndaviisi seal. Äkki kuulis ta ühte häält, mis ladina keeles ütles talle: amplexus exspectat! Hoia kinni ja oota!

See nägemus kujunes kogu tema ajaloolise mõtlemisviisi keskpunktiks ja kuulutuseks: Hoia Kristuses kinni, oota ja palveta! Nii koitis uus päev temale.

Elame maailmas, mis on eemaldunud Kristusest. Ja see eemaldumine jatkub imestama paneva kiirusega. Kristus, nii arvatakse, on oma aja ära elanud. Jeesus ebaõnnestus. Sellepärast lasi ta ka end risti lüüa. Jüngrite katsed ülestõusmise kuulutusega töid küll kauaks ajaks uut jõudu kristlusele, aga nüüd on see "nädala esimese päeva müüt" oma aja ära elanud. Nii arvatakse.

Aga inimkond sammub ühest katastroofist teise ja inimene ise on oma eluga ummikusse jõudnud.

Oberammergau Kristus. (Foto Koolmeister).

Mida teha?

Haara kinni Kristusest, oota ja palveta, sest kord koidab jällegi uus päev.

Ärgem unustagem:

Jeesus sündis selles maailmas, aga ta ei olnud sellest maailmast.

Jeesus lõödi risti ja maeti selles maailmas, aga tema ülestõusmine ja taevamineks kuulutab meile ühest teisest maailmast.

Meie oleme sündinud, elame ja sureme selles maailmas, aga meie päralt on töötus uuest taevast ja uuest maast, kus õigus elab.

• Kohalik elu

GÖTEBORG

Göteborgi okup. pidu

Reedel, 30. aprillil kl. 20 korraldab laulugrupp Hämarik eesti noorte mai vastuvõtu peo, mis kannab nime "Göteborgi okup. pidu".

Pidu peetakse Guldhedens Värdshusis. Sinna saab tramm nr. 7-ga Guldhedeni või Sahlgrenska suunas. Peatuse nimi on Wavrinskys plats.

Menüü: Crepes med dillstuvade räkor. Lõuna: Picata Espagnole õllega. Kohv.

Tantsumuusika eest hoolitseb restorani kohalik orkester. Kuna osavõtjate arv on piiratud kuni 100 isikuni, palutakse osavõtumaksu 55:- saata allolevale postgirole hiljemalt 17. aprilliks:

88 96 76-7, Andres Merelaid, Göteborg.

Lähemat informatsiooni saab telefoniteel Andres Merelaidilt tel. 031/53 45 83 tööl ja 031/22 28 59 kodus. Laulugrupp Hämarik ütleb kõikidele kaasmalastele tere tulemast.

STOCKHOLM

Kirikukontsert

Muusikahuvilistele esitab Stockholmi kog. segakoor Suure Reede jumalateenistusel 16/4 kl. 14 muuhulgas Rossini "Stabat Materi" esimese osa ja Gounod' "Agnus Dei". Solistid Helvi Klement, Koidu Ventser, T. Loorentz, U. Koplimaa. Orelil Harri Kiisk.

STOCKHOLM

SEO tänuavaldus

Stockholmi Eesti osakonna juhatus tänab end. riigikogu liiget Helmut Maandit tema huvitava ettekande eest "Eesti vabariigi esindused, nende koosseisud ja tegevus", mille kohta koosolijate ühine arvamus oli, et see oli parimaid ja erapooletumaid ettekandeid. Peab kahjuks märkima, et referaat väärinuks palju elavamat noorte osavõttu. Kas tõesti siis ainult seltskondlikud olengud suudavad noori kokku tuua? Meie kõigi ühendavaks taustaks on ju ikkagi ühine kultuur, ajalugu, muusika, kirjandus ja palju muud. On kindel, et paljud noored ei tunne seda tausta, mida meie vanemad tegelikult omavad kodumaalt. Kui nüüd vanemad heatahtlikult meile seda edasi on valmis andma, siis peaks noored rohkearvuliselt kohale tulema, et oma teadmisi laiendada meie eesti ajaloo ja kultuuripärandi osas. Loodame järgmine kord rohkem noori näha säärasel üritusel!

STOCKHOLM

SEO Lihavõtte-pidu

Stockholmi Eesti Osakond korraldab 15. aprillil algusega kell 19.30 "Ruckletis" (Holländargatan 28, T-peatus Rådmansgatan) lihavõttepeo. Eine, munakoksimine, tants, Västeråsi "guest stars" Rein Gering ja Bengt Jansson. SEO liikmetele 15:- teisteie 20:-. Kõik teretulemast. Informatsioon: Tanel Moora tel 710 29 03 või Mart Kikerpuu tel 710 61 58.

STOCKHOLM

Kokkutulek

Laupäeval 8. mail kl. 18 toimub Pärnu kaubanduskooli endiste õpetajate ja õpilaste koosviibimine Eesti Majas, Walling. 34. Osavõtjaid registreerivad Valda Oluper, Landabergen 20, 411 29 Göteborg, Alma Mertsina, Fristadsvägen 73 A 502 35 Borås, Endel Koppel, Wiboms väg 12, 171 60 Solna.

Varemate aastate eeskujul on abikaasad ja perekonnaliikmed teretulnud.

Koolipidu Göteborgis 9. mail

Göteborgi Eesti Algkooli traditsioonilise kevadpidu-emadepäev toimub pühapäeval, 9. mail Gamlestadeni Rahvamajas (Medborgarhusetis). Peo algus kell 15.

Kavas on emadepäeva-kõne, emade austamine lilledega ja õpilaste sõnalis-muusikalisi ettekandeid emadepäeva ja kevade teemadel.

Traditsiooni-kohaselt on pidukavas ja lastenäidend. Selleks on tänavu kahevaatuslik "Tondiöö". Näitejuhina ja lavastajana on tegev — nagu ikka — koolijuhataja Eero Tarjus. Tegelaskonna moodustavad peamiselt V ja VI kl. õpilased.

Loterii, tombola ja einelaud on samuti nagu ettekanded ja näidendki kooli kevadpeo nimetamisväärseid komponente.

— — —

Rootsis on enim lahutusi

NEW YORK — **Liitunud Rahvaste Organisatsioon on avaldanud uurimuse, kus on toodud abielulahutuste protsendimäär maailmas. Sellest selgub, et praegu juhib maailma abielulahutuste alal Rootsi, kus iga 100 abielu kohta oli 1974 60 lahutust.**

Järgmiseks oli USA 44 lahutusega, järgnesid Dominikaan 43, Taani 39, Ida-Saksamaa, Inglismaa ja Liibüa 30, N. Liit. 28. Prantsusmaa on maailmas üks madalamaid abieluiahutuste maid, ainult 12 abielulahutust iga 100 abielu kohta.

• Vastukaja

AUTÄHED JA ORDENID, mis on ju pärit keskajast, on veel praegugi virgalt käibel. Nii loeme ajalehest, et Rootsi kuningas annetas marssal Titole Serafimerordeni. See on kõrge autäht, mida antakse väljaspool Rootsit ainult kõrgetele riigijuhtidele ja võrstidele. Leksikonist loeme, et olevus SERAAF, kelle järgi orden oma nime saanud, on "kuue tiivaga ingel, kes laulab Jehoovale kiitust". Väga sobiv!

Skeptiline sõber ütles seda kuuldes: "Tapad sa ühe inimese, lähed vangi (või hukatakse sind). Tapad kümmetuhat, saad au ja autäht. Tuleb ainult ülе elada — sest tihti on kümnetuhandete tapjaid mitu. Tuleb hoolitseda selle eest, et oled neist viimne, kes ellu jääb. . ."

Teine sõber kirjutas 30 aastat tagasi Saksamaalt pagulaslaagrist: "Sain Aadu käest, enne kui ta uppi lendas, raudristi. Aga ära Sa arva, et ma selleks midagi erilist tegin. Teised sõbrad said puuristid, aga mina jäin ellu. Tuleb ainult ülе elada."

See kehtib nii tavalise sõjamehe kui teatavate riigijuhtide suhtes. Hitler ja Mussolini ei elanud ülе, Stalin, Franco ja mõned teised elasid. . .

PAGULUSES AUTÄHTI EI OLE! Aga kas see pole puudus pagulaselu struktuuris? Sellepärast teeme ettepaneku, et ka meil asutataks autäht. Kuna vanadest pühakutest eesti rahvale on kõige lähem olnud Püha Antonius, siis. . .

Oli ju olemas Tõnni vakk, millele ohverdati. Ja pühitsetakse Tõnisepäeva (17. jaanuaril). Nii siis Sankt Antoniuse orden ehk maakeeles Püha Tõnni Autäht. Selguse mõttes kolmes klassis: I klassi autähe saavad kõik, kes on aidanud asutada valitsusi, ülemaailmseid või kohalikke keskorganisatsioone, II klassi autähe need, kes on asutanud erakondi, kohalikke organisatsioone ja III klassi autähe need, kes on asutanud seltse, ühinguid ja klubisid. Uheõigusluse nimel antakse autähti ka naistele.

Aga et ka muidu oleks olemas üheõiguslus, siis teeme ettepaneku, et asutataks ka Sankt Joanni Orden (maakeeles: Püha Iivani Autäht). Selle ordeni puhul oleks jagamine rahvademokraatlikum. Autähe saavad need, kes on suures sõpruses sõprusühingutega ja tutvustavad kodumaist kultuurat, selgeks tehes, et pagulaskultuur on mandunud ja ajast maha jäänud. Püha Iivani medali saavad aga need, kes muud lehte peale "Kodumaa" ei loe.

See asi on niisiis järgmiseks Organisatsioonide Kongressiks jälle korras.

METSIKUD KOERAD kiusavad sealt tulnud teadete järgi N. Liitu. Need on omaniketa jäänud koerte järeltulijad, kogunevad suurtesse saikadesse ja on ohtlikud nii mets- kui kodulocmadele ja koguni inimestele. Eriti kardetavad on koerad, kes on paarituud huntidega.

Need hundi tugevust ja kodukoera kavalust omavad loomad meenutavad anekdooti, mis ringles vene pagulaste hulgas 20-ndail aastail:

"Mis sünnib, kui paaritada tatari julmus saksa järjekindlusega?" — "Lenin!" — Räägitakse, et Leninis olnud niihästi tatari kui saksa verd. . .

Kas meid ei sunnitud aastal 1940 laulma: "Siis peksab tasumise älke / kõik ahned koerad laialt. . ." Nähtavasti pole see päris õige "tasumise älke" veel kohale jõudnud. Kuidas muidu võiks seletada asjaolu, et ahned koerad terroriseerivad "töörahva kodumaad"?

LIITLASI OTSIB IGAUKS, eriti see, kes on hädas. Aga tshehhid ei tahnud aastal 1968 venelasi liitlasteks. Nad olid ennem nõus, et venelased oleksid nende vennad, põhjendusega, et "venda ei saa inimene ise ju valida".

On olnud kuulda hääli, et meie loomulikud liitlased, kellega meil on ühised huvid, oleksid hiinlased. Jaa, miks mitte, aastatel 1941-44 pidas ka Adolf Hitler meid oma liitlasteks. Sümpaatia ei olnud vastastikune, aga häda ei anna häbeneda. Milliest polnud aimugi P.O. Enqvistil, kui ta "legionääridest" kirjutas. Las siis hiinlased peavad meid oma liitlasteks, ega meie sinna parata ei saa. "Hädaga läheb kurat isegi kirikumõisasse", ütleb soome vanasõna.

KUI KORD HIINAST JUTTU on, siis võiks sealt rääkida väikse loo ("solskenhistoria" nagu ütleb rootsi nädalaajakirjandus):

Elas andekas noormees Tso, kes poole aja käis koolis ja pool aega töötas põllul, nagu praeguses Hiina rahvavabariigis kord ja komme. Eriti oli Tso huvitatud füüsikast ja tehnilistest probleemidest, mis meieldis väga ta õpetajatele.

Aga mis juhtus, kui Tso lõpetas kooli ära ja läks ellu? Juhtus midagi koledat: Tso hakkas õhtuti oma vabal ajal parandama kaastöötajate jalgrattaid, et sellega teenida endale lisaissetulekut! Nagu kõik riigi vastu sunnatud roimad, nii tuli ka see alatu tegu ilmsiks. See võeti rahvakommuunis arutusse all, ilmus seinalehtede veergudel ja tuli lõpuks suurtesse ajalehtedesse. Terve Hiina rahvas Pekingist Kantonini sai teada, missuguse jõleda teoga noormees oli hakkama saanud, sellega kõigutades rahvavabariigi põhialuseid.

Tso edaspidise saatuse kohta puuduvad teated.

VIIMINE ON ALATI RASKE, eriti tagantjärele. Aga üks on selge: Kui oleks valida, kas olla Nixon või Tito, siis meie valiksime teise. Olla Nixon pole tõesti kadestamisväärt: Saad ametist lahti ja sind sõlmatakse pealegi mõrvariks. Olla Tito on palju kenam: Keegi ei mõtlegi sind ametist lahti lasta (või kui mõtleb, siis väga vaikselt). Ja sind mõrvariks sõlmata ei ole ka kena, mitte sõbrarikus riigis. . .

TIMMUKURU

ETS Eesti Komiteesse

Eesti Komitee juhatus võttis vastu uue liikmesorganisatsioonina Eesti Teadusliku Seltsi, milline vastava taotluse otsustas viimasel peakoosolekul 19. märtsil.

Samal juhatuse koosolekul otsustati välja maksta noorte spordi- ja laskespordilaagri toetuseks 7.500 krooni ja Eesti Skautliike Noorte Maleva nõupäevade ja toitlustamise kursuse toetuseks 5.500 krooni noortetöö summadest.

Uute õpilaste värbamise kuludeks määrati toetust 2.000 krooni Stockholmi Eesti Algkooli Sõprade Seltsile. Eesti Õpetajate Keskühingule määrati hüvitatäni väljaandmise kulude katteks 500 krooni ja Pärnu skaudiilpkonnale talilaagri korraldamise kulude katteks 450 krooni.

Eesti Komitee Asemike Kogu otsustati kokku kutsuda aastakoosolekuks laupäeval 24. aprillil algusega kl. 11 Stockholmi Eesti Majas. Päevakorras on: Koosoleku avamine ja rakendamine, aruanded ja tegevuskava, liikmemaksu määramine, eelarve, valimised ja Eesti Komitee auhindade üleandmine. Asemike Kogu koosolekule järgneb koosviibimine kohvilauas.

Pärast Asemike Kogu koosolekut kl. 15 samas kohas toimub väljaspool Stockholmi asuvate Eesti Komitee Asemike Kogu liikmete ja komitee juhatuse liikmete konverents järgmise kavaga: Konverentsi avamine — Heinrich Mark. Organisatsioonide tegevuse saamise võimalused kommuunidelt — Ivar Paljak. Noorteorganisatsioonide toetuse saamise võimalused kommuunidelt — Richard Norvell. Eesti koolid ja eesti keele õppimise võimalused rootsi koolides — Johan Ungerson.

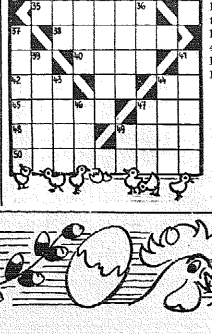
Konverentsist osavõtjate ühine lõunasöök.

— — —

Riina Juhkam, kes kaks kuud viibis Saksamaal Freiburgis Göthe-instituudi kursustel, sõitis tagasi New Jerseysse USA-s, kus on ta koduköht.

Asko Kütti, skautluse tegelane Torontos ja skautmaster, tähistas oma 50-ndat sünnipäeva.

Ristsõna 12

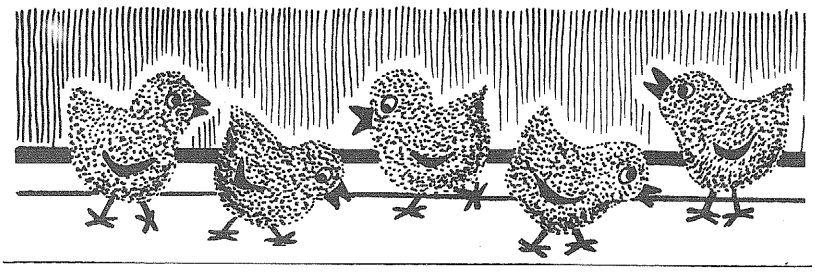

Paremale: 1 noored linnud 8 liikus omal jõul vee peal 9 V. Ulopuu romaan 10 võta naine 11 inklinatsioon (om.kääne) 12 sina 13 tagavarakamber 14 tõõrilst 16 on kuke jala küljes 19 koledad 21 naissoost isikut 23 nimi Piiblist 25 protaktiinium 26 mehe nimi 27 . . . Vegas, tuntud mängupõrgu Nevada kõrbes 28 teatud liiki veelukas 29 ese 30 ei rikkuvat meest (miitmus) 31 sina 32 kolm ühesugust täishäälikut 33 peaaluse 35 oskus 38 lolluka 40 linn Eestis 42 üle keskmise 44 naatrium 45 provints Hiinas 47 kell 48 poo! (Kr. k.) 49 suge 50 tutvustamas.

Alla: 1 ostja 2 Trooja sõja kangelane (j=i) 3 primitiivne lõõgiriist 4 veekogu 5 apostlihobusel 6 kinkis 7 laulavad kaks 11 soov lahendajatele 12 linn Värmlandis 14 on hea laps 15 kiiresti 17 prantsuse kirjanik 18 aine püdadeeelsel toimingul, 20 sealt jookseb vihmavett 22 Los-Angelesi eeslinn 24 vastu 25 lossid 27 ühetasan, kühmudeta 31 kerge toit 33 kõik, kogu 34 järv Soomes 36 tükki (lüh.) 37 ja 39 ihavõtte kuju laste lugudes (kaks sõna) 41 lind 43 ärevus, rutt (om.kääne) 44 lõikeriist 46 peen karvake 47 linn L-Saksamaal 49 diftong.

"Detente on enesepettus" Solzhenitsõn intervjuus

— Maailma avalikkuses suurt tähelepanu äratanud intervjuu, mille Solzhenitsõn andis märtsi alguses Inglismaa televisioonile, tuli hiljuti kordamisele Ameerika Ühendriikides. see esitati tuntud kommentaatori William F Buckley programmis "Tulejoonel", millist annavad edasi aga ainult mittekommertsiaalsed jaamad. Seega valdaval osalt ameeriklastest, kelle televisioonivaatamine piirdub kolme suure kommertsiaalse ülergiilise minu vanglast, praktiliselt võimatu. Ma ütleksin, et see kampaania Läänes, mis taotles Sahharovi väljalaskmist Stockholmi Nobeli auhinda vastu võtma, oli paegu sama tugev, kuid sellel ei olnud enam mõju, kuna Lääs oli vahepeal ise muutunud nõrgemaks. Moskva pöörab praegu palju vähem tähelepanu Läänele.

Ma ei ole Lääne kriitik. Kuid mad olen Lääne nõrkuse kriitik. Ma kritiseerin seda töisasja, millest meie aru ei saa — kuidas võib juhtuda, et kaotatakse oma vaimne jõud, oma tahtejõud ja kui omatakse vabadust siis sellest ei peeta lugu, selle nimel ei tooda ohvreid?

Kahe või kolme aasta eest oli võimalik uskuda, et nõukogude Liidu elanikud võivad maha istuda ja aru pidada oma tulevikru üle. Nõukogude juhtkond oli nii paljudes raskustes, neid olid tabanud nii mitmed ebaõnnestumised, et minu arvates pidid nad televisioonikompaniiga, puudus võimalus Solzhenitsöni intervjuu kuulamiseks. Mõned ajalehed aga trükkisid ära sellele intervjuule põhineva kirjutuse, milline oli koostatud selliselt, et kõik Solzhenitsöni poolt esitatud tähtsamad mõtted olid asetatud loogilisse järjekorda, nii et nad moodustasid terviku. Intervjuu ümberkujundamine artikliks oli tehtud Solzhenitsöni loal. Alljärgnevalt toome ära sellel intervjuul põhineva artikli tervikuna. Jutustajaks on Solzhenitsön.

otsima väljapääsu, milleks oli veolutsiooni tee.

Kindlasti mitte revolutsiooni tee, mitte mingi plahvatus. evolutsiooniline rahulik rada mis viiks väljapääsule sellest hirmsast süsteemist.

Kui tänapäevaks on kõik need võimalikud lahendused kaotanud oma praktilise väärtuse. Viimase kahe aasta jooksul on juhtunud koledaid asju. Lääs on käest ära andnud mitte ainult neli, viis või kuus riiki2 Lääs on ära andnud oma positsioonid maailmas. Lääs on selle kõik ära andnud hoolimatult ja seda tehes on palju kaasa aidanud türannia tugevdamiseks Nõukogude Liidus.

Seesmine opositsioon on jäänud, kuid meie opositsiooni liikumine ja vaimne uuestisünd on aeglane protsess. Teie kapitulleerumised Läänes on aga arenenud väga kiiresti. See kapitulatsioonide valedus on nii kiirelt ületanud meie moraalse taassünni tempo, et praegusel hetkel saab Nõukogude Liit edasi liikuda ainult üht teed pidi ja selleks on totalitaarsuse kasv.

Praegusel momendil ei ole küsimuseks kuidas Nõukogude Liit lelab väljapääsu totalitarismist. Küsimuseks on, kuidas Lääs saab pääseda samast saatusest. Kuidas Lääs saab vastu panna totalitarismi seninägematule jõule. See on tänapäeva probleemiks. praegu mind sugugi ei üllatuks Lääne järsk ja kiire alistumine.

Ma ütleksin, et minu vaade elule vormiti suurel määral kontsentratsioonilaagrites. Mõtlen seda osa oma elust, mida peegeldab "Gulagi Arhipelaag". Need inimesed, kes on elanud kõige kolefamates tingimustes elu ja surma piiril, olgu nad siis inimesed Läänest või Idast, nemad kõik taipavad, et hea ja kurja vahel on leppimatu vastuolu.

Et hea ja kuri ei ole mitte seesama asi ja et Keegi ei saa ehitada oma elu sellist vahet tegemata. Ma olen üllatanud nähes, et pragmaatiline filosoofia ühtlugu põlgab moraalseid põhimõtteid.

Ei tohi mõtelda, et vabaduse üllad põhimõtted lõpevad omaenda piiridel ja et niikaua kui teil on vabadus, las teistel olla pragmatism. Ei! Vabadus on jagamatu ja igaüks peab võtma selles küsimuses moraalse seisukoha. võibolla just see on meie lahkarvamuse põhiline punkt.

Mida tähendab Helsingi vaim ja detente'i vaim meile Nõukogude Liidus? See tähendab totalitarismi tugevdamist. Mis teile paistab leebema atmofsäär ina, pehmema kliimana, see on meile totalitarismi tugevnemine. Teie võite seda kutsuda detente'iks, kui seda soovite, aga pärast Angoola sündmusi ma lihtsalt ei saa aru kuidas kellegi suu võib seda sõna välja üteldа!

Suurbritannia katiseminister on ütelnud, et pärast Helsingit on Nõukogude Liit proovi peal. ria ei saa aru, kui mitmeid riike peab veel ära võtma, võibolla peavad Nõukogude tankid tulema Londoni, enne kui teie kaitseminister lõpuks ütleb, et Nõukogude Liidu proovieag on läbi. Aga võibolla isegi siis leitakse ta alles võtvat oma eksamit?!

Minu arust ei ole sellist asja kui detente. Detente on vajalik, aga siis lahtise peoga detente. Näita, et sul ei ole käes kivi! Aga teie partnerid, keiledega te olete läbi viimas detente'i, neil on kivi käes ja see on nii raske et see võib teid üheainsa löögiga surmata. Detente muutub endapetteks, see on kõik mis ta on. (T).

• Balder Jaan
Vabadustunne

Küsisin Peetrilt, kavatseb ta ka Eesti Päevadest osa võtta. Ta ei vastanud kohe. Vahtis endasette maha, siis ütles:

"Ükskord, kui ma New Yorki sõitsin. jäin oma rahakotist ilma. Tuiin rongilt maha ja kui olin jaamas eskalaatoriga üles sõitnud, nägin, et on läinud. Suur hulk raha oli sees.

Huvitav, et tagantjärel nägin päris selgesti meest, kes sellega hakkama oli saanud. Ölgkübar peas, viisaka välimusega keskealine härra. Istus vagunis mu seljataga. Sain hiljem aru, et ta varitses seal saaki. Silmad käisid peas ringi, uuris inimesi, et keda ohvriks võtta. Valis selleks minu. Ma tean mispärast. Ta sai pilku mu rahakotti heita, kui ma karastavate jookide käruit midagi ostsin. Mu rahapataks paistis välja.

Mul oli kaks kohvrit. Temal oli ainult üks pisike kohver ja ma sain hiljem aru, milleks see tal kaasas oli. See oli ta töörist. Kohe kuuled. Igaüks teab, et rongilt mahatulekul on inimesi tungil koos. Eskalaatorile minnes aga sattusin igavesse rahvamurdu, kus sulle igast kandist peale pressitakse. Eriti kõvasti suruti peale paremalt poolt, kus vilgatas nagu midagi valget. See oli muidugi ta ölgkübar. Pigistades mind oma kohvriga ei tundnud ma, kuidas ta käsi mu püksitaskus käis ja rahakoti ära võttis. Task oli kaitseta, sest minu käed olid kinni kohvritega. Et rahakott selles taskus on, seda ta oli ära näinud vagunis."

"Nii nad tegutsevad," sõnasin ma. "Kas sa Eesti Päevadele tuled?"

"Teinekord juhtus jõulueelses saginas ühe kaubamaja ees. Inimesed on ostutuhinas nagu hullud. Igavene trügimine. See on vesi taskuvaraste veskile. Siis on nemad väljas, et head juhust kasutada. Ma hoidsin paremas käes pakikest, kui äkki tunnen, et mu parempoolses taskus on käsi. Mis lugu see siis on? Ega mu kaht paremat kätt ole. Mu vasem käsi ei saa sellega hakkama, et läheb parempoolsesse taskusse. Haarasin siis sellest imelikust käest kinni, mis oli sinna pugenud, ja nägin, et see on õlani must. Minul on teisugune thuvärv. Minu oma see ei ole. Vööras käsi. Varga oma! Pigistasin ta endateada nagu tangide vahele, aga. . . Tal oli teine käsi veel, teine must käsi. . . See tuli vuhinal suure hooga mulle näkku. Löi vere välja.

Mees läks jooksu. Ma teda taga ajama ei hakanud. Inimesed nägid pealt, nemad ka ei hakanud teda püüdma. Pole ju mõtet. Kinnivõtmisest ei ole mingit kasu. Kohus laseb ta ikkagi lahti. Homme on ta jällegi tänaval. Mis minu vereplisk ninast. . . Ühel päeval ta lööb mõne hoopis maha. Ka siis ei panda kinni. Ikka sellel targal põhimõttel, et inimesel ehk on veel mõningaid kuritegusid sooritada, las teeb need kõik ära, tapab viis-kuus inimest, siis kandku kõik karistused ära ühekorraga. Mõistetakse eluajaks kinni, aga lastakse "hea õlalpidamise" eest paari aasta pärast vabaks," jutustas Peeter ja oli üsna sapine.

Ma küsisin: "Kas sa Eesti Päevadele tuled?"

Peeter ütles. "Isegi teatris ei usalda ma kõrvalistujat, hoian kätt kogu aeg taskus rahakotil, nii kange hirm on mul sees. Kui saalitäis rahvast valmustunult aplodeerib, siis mina seda ei tee, sest mu käsi peab ju taskus selsma. Teine käsi on küll vaba, aga ühega ei saa plaksutada. Ma tean, et olen veidrik, aga kes mind selleks on teinud? Need pagana inimesed siin. . ."

Ma küsisin: "Kas sa Eesti Päevadele tuled?"

"Muidugi tulen ma," vastas ta. "Mul on sinnatulekuks eriline põhjus."

"Nimelt?"

"Vahadustunne."

"Just!" hüüdsin ma. "Vabadustunne eesti rahva hulgas!"

:"Rahva hulgas tungeldes saab ükskord ometi tunda end vabana rahakotivarguse murest."

Küll oli mul hea neid sõnu kuulda. Ütlesin:

"Saad seal ka vabalt plaksutada."

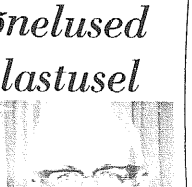
"Jah, kahe käega," vastas ta.

Jaaksoni kõnelused Londoni külastusel

LONDON (EPL) – E.V. esindaja USA's, Ernst Jaakson, viibis Inglismaal 23. märtsist kuni 5. aprillini ühenduses Londoni Eesti saatkonna probleemidega. Selle aja kestel oli temal ametlikke asjaajamisi Briti välisministeeriumis ja teistes asutustes, läbirääkimisi Läti ja Leedu esindajatega kui ka kohtamisi eesti organisatsioonide esindajatega.

Nagu teada, tuli Valter Kotsar Rootsist Londoni selleks, et abiks olla Anna Taru'le, kes on praegu saatkonna administratiivne asjaajaja. Briti valitsuse seisukoht, mis üldiselt teada, ei võimalda Eesti diplomaatilise esindaja nimetamist Londoni, kuid Eesti huvide seisukohalt on tähtis teatud personali alalhoidmine jooksvate asjade ajamiseks. Selles suhtes tuleb talitada nii, nagu antud olukord seda võimaldab.

Balti ametlike esindajate omavaheline koostöö on alati olnud tihe ja sõbralik, mida võidi ka Londonis konstateerida.

End. saatkonnanõunik Helsingis Valter Kotsar aitab kaasa Londonis.

Kõnelused eesti organisatsioonide esindajatega on samuti vajalikud informatsiooni vahetamise mõttes ja nii leiti ka, et vastav kokkutulek Eesti saatkonnas oli kõigiti tervitatav. Arutati Eestisse puutuvaid kui ka üldiseid poliitilisi küsimusi.

Inglise Sunday Expressi karikaturist näeb Angoola kodusõja lõppu selliselt. Brezhnevi-Castro eskordiga viiakse Kissinger ja Wilson Aafrikast välja. Kissinjer Wilsonile: "Kui ma suudan mõjustada kongressi, et ma tohin saata kirja Brezhneville vägivallast loobumiseks, kas annate oma knasallkirja siis. . ."

Sport

SM-ujuja Arvo Kobli

Rootsi meistrivõistlustel ujumises Göteborgis purustati 25 rahvusrekordit. Uute rekordiomanike kiluvees ujus ka 16-aastane Linköpingi eestlane Arvo Kobli. Ta pääses kahel alal finaali, kus aga jäi kaheksandaks tulemustega 4.50,00 400 m kompleksujumises ja sama distantsi vabaujumises 4.11,21 (kus tal oli katsevõistlustel paremuselt kolmas aeg 4.06,45). SM peeti 25 m basseinis, kus rekordid pole võrreldavad suure basseini omadega. Üsna mõtlematu tegu olümpia-aastal korraldada suurvõistlusi basseinis, kus aegade tõeline väärtus läheb kaduma!

A. Ojasalu klubil ebaedu

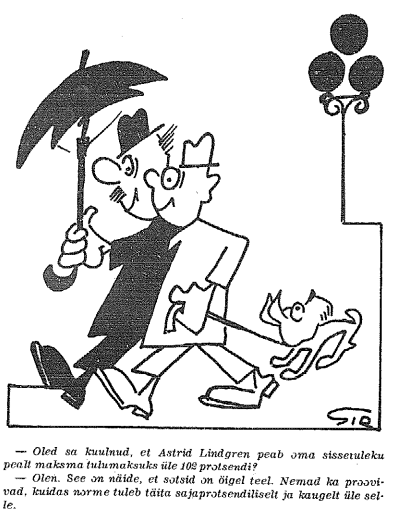
Lauatenniseklubide valikvõistlustel rootsi esiliigasse mängis "ankurina" Örebro klubis BTK Safir eestlane Arvi Ojasalu. Nagu paaril eelmisel aastal võideti tänavu oma div. II, kuid jällegi jäädi esiliiga ukse taha. Uksikmängus võitis Ojasalu oma matshidest 3, kaotas aga 6.

• Huumor

Poola kardinal saab lõppeks Moskvast loa, et ta võib uue kiriku ehitada. Loal on aga juures tingimus: kirik tuleb nimetada "Püha Leonid Brezhnevi kirikuks".

Varssavis peetakse natukene aru, siis saadetakse kiri Moskvasse:

"Ettepanekuga nõus. Palume võimalikult peatselt saata Püha Leonidi maised jäänused kiriku alla matmiseks."

— Oled sa kuulnud, et Astrid Lindgren peab oma sissetuleku pealt maksma tulumaksuks üle 102 protsendi?

— Olen. See on näide, et sotsid on õigel teel. Nemad ka proovivad, kuidas norme tuleb täita sajaprotsendiliselt ja kaugelt üle selle.

Sünge analüüs lääne poliitikale

LONDON (EPL) – Nobeli laureaat Solzhenitsõn maalis inglise televisioonis sünge pildi läänemaailma tulevikust. Ta avaldas kartust, et lääne pingelõdvendaas viib katastroofini ja kokkuvarisemiseni. Solzhenitsõn ütles, et N. Liidu kogu majanduselu on lõiltatud sõja ettevalmistuseks ning selle tõit oleks isegi siis, kui poliitbüroo liikmed ise oleksid sõja vastu, raske seda vältida, sest siis peaks majandus ümber lülitatama rahuaegsele toodangule.

Solzhenitsõn rõhutas, et ainult läänes võib juhtuda ootamatusi, N. Liidus ei tule midagi ootamatult, sest kõik on ette planeeritud.

Ta nimetas lääne pingelõdvendust illusoorseks ning juhtis tähelepanu N. Liidu kannakinnitustele Aafrikas ja selgeid reivis aktsioone nagu Angoolas.

Kui küsiti, kas detente ei ole alternatiiviks siiski tuumasõjale, siis vastas Solzhenitsõn, et vilekümnendatel aastatel oli tuumasõjaoht käegakaktautav, kuid läks jäi kaljukindlaks ega annud järele ja ei tulnud mingit sõda.

Kui tänapäeval sama oht on aktuaalne, siis on lääs seekord valinud järeleandmiste tee tehes N. Liidule pidevaid kontsessioone.

†

Armast kaasmaalast

Aliide Puskar'it

mälestavad leinas

KARL KARINEEM abik.
ERIK KESKÜLL abik.
MARTA KLAAR
H. KÄÄRAMEES perek.
ALVIINE LAIGAR
FRIEDA LEETMAA
JUULI LILLSAAR
PRITT LUHANDI perek.
BERNHARD MERESAAR perek.
LINDA NIKKAR
JUULI NIKKAR
ASTA OKSMAN
ERICH ORVISTE abik.
OSKAR OTS abik.
RUUT PAGLANT abik.
ELDUR PETERSOO abik.
HILJA RABA perek.
JOHAN SOMMER
BERNHARD SMIT abik.
ALEKSANDER VARMA abik.
ALEKSANDER VROOMAN abik.

†

Aliide Puskar

Sünd. 3/3 1893 Eestis

Surn. 7/4 1976 Alingsåsis

Need, kes soovivad osa võtta peiede koosviibimisest Allénsi saalis, palutakse teatada tel. 111 74 hilj. 13. apr. enne matusetalitust.

†

Margerethe Ojansoon

N-na Peterson

Sünd. 27/7 1899 Simunas

Surn. 8/4 1976 Londonis

Mälestab leinas

AMA

†

Arnold Mikk

Sünd. 25/11 1917 Eestis

Surn. 23/3 1976 Södertäljes

Teda mälestavad

SÕBRAD

Matusetalitus toimub neljapäeval, 15. aprillil kell 11.45 Södertälje kalmistu kabelis.

Kui esineb surmajuhtum

Konsulteerige suurima usal dusega matusebürood

Thure Söderquist Begravnings & Eldbegängelsebyrå

Mariatorget 1
116 48 Stockholm
Tel. 44 80 07, 44 80 98

Eriala:
Eestikombelised matusetalitused
Ööpäevane valvekord

Palme. . .

Alg. lk. 1

Sergei Soldatov, Kalju Mättik, Mati Kiirend ja Artjom Juskevitsh, samuti "antisovjetliku" tegevuse eest süüdi mõistetud lätlased Gunars Rode (kes on Moskva Vladimiri vanglas näljastreigi tagajärjel suremas ja Andris Puce, kes vaba läti lipu heiskamise pärast istub vangilaagris Permis Uraali mägedes.

Leedulastest on nimekirjas arstiteaduse üliõpilane Sarunas Zukauskas, kes on Solikamskis Permi lähedal, Kaunase tehnikaülikooli lektor Antanas Sakalauskas samuti Solikamskis, salajaste palveraamatute trükkija ja levitaja Povilas Petronis, Petras Pluma ja üks naine Nijole Sadunaite.

Kõik need raske rezhiimiga laagritesse mõistetud 4—8 aastaks. Süüdistus: põrandaaluse kroonika levitamine, loata literatuuri paljundamine, usulise kirjanduse ja palveraamatute väljaandmine.

Balti Koostöökomisjon palub veel toetada luteri pastori Grivansi perekonnaga ühinemise taotlust, kes pärast pikki vanglaastaid ja vanakesena elab Riias, kuna perekond on Rootsis. (EPL/K).

Idla. . .

Alg. lk. 1

kehakasvatuse tegelasi.

Ernst Idla liikumises on ka praegu eestlasi nii võimelajatena kui ka tegelastena. Vastuvõtul võis kohata Ida-Förening juhatusliiget Mari Ann Karupää, kunstnik Ilon Pääbo-Viklandi, kes koos tütardega võtab osa Idla tööst jt.

Mitmed õnnitlusgrupid esitasid laule ja ettekandeid, nende hulgas pisimad lastegrupist, kes esitasid ehtsa "Idla-programmi".

Vakants. . .

Alg. lk. 1

Kirikute Maailmaliidu konverentsist osavõtt ja määrati esindajaiks Artur Taska, Jaak Taul, Thomas Vaga ja peapiiskop Veem.

Edasi kinnitati EELK 18 koguduse täiskogu või nõukogu koosolekute otsused. Võeti teadmiseks Richard Reinholdi testament, millega ta pärandab oma varanduse EELK konsistooriumile tema nimelise asutatava fondi kujul testamendis määratud ülesanneteks.

†

Meie hulgast lahkus

Alma Lipberg

Mälestab kurbuses

NORRKÖPINGI EESTI PENSIONÄRIDE ÜHING

†

Armast

Heino Lagus't

mälestavad

GRETE ja PEETER

25.000. . .

Alg. lk. 1

Klavins Bonnist, puudutab film Riia nn. "üldise rezhiimiga" laagrit, kust vange viiakse mitmesugustele töödele ja valdav osa filmist puudutabki neid transporte KGB puurautodes püstolkuulipildujatega vahtide ja jälituskoerte saatel.

Nii näiteks laseb KGB mõnel sõbral neid huvitava isiku välja kustuda mõnda siiütut raamatut või oset vastu võtma. Kui see on toimunud, siis nabitakse isik kinni ja see mõistab alles siis provokatsiooni, kui talle antud pakis on hoopis midagi muud, näiteks välisraha või keelatud kirjandust.

KGB on aluse saanud inimese vangilaagrisse saatmiseks. Laagrites juhtub seletamatuid äkilisi surmajuhtumeid. Iisraeliiidid jutustasid ühest Valga baptisti jutlustajast, kes ootamatult ja ilma nähtava haiguseta äkki suri. Laagris olnud ka üks baptiste, kelle juurest oli leitud salajane piibliträkikoda, peidetud vanasse talumajja.

Piibleid kopeeriti seal koim aastat enne kui KGB trükikoja avastas.

Pressikonverentsil sai teatavaks, et Lätist on saabunud läände järjekordne läkitus. Helilindilt mängiti koosolejaile ette läti kirikuõpetaja Grivansi isiklik läkitus. 75-aastane vanake palub vaba maailma aidata kaasa, et ta saaks ühineda oma perekonnaga Rootsis või vennaga USA-s.

Taotlused on seitsmel korral tagasi lükatud, teda ei lubatud isegi poja matustele Rootsi. Ta on olnud kahel korral vangistuses Mordva vanglaagrites, kokku 16 aastat ja 5 kuud. Viimane kord määrati ta 8 aastaks Siberisse, kuna prokurör tõlgitses üht tema jutlust "riigivastasena" sellepärast, et algkristlaste kannatuste meenutamine tuletab meelde kristlaste tagakiusamist praeguses N. Liidus (EPL/K)

Esto. . .

Alg. lk. 1

dzhässballetti ja on ka tubli noorlaskur.

"Missina" on tal juba kogemusi, Ann Leesment valiti 1975 Metsakodu maailmalaagri rajurite poolt "miisiks". Ann on viibinud kolmes eesti skautluse maailmalaagris ja ta eesti keel on laitmatu, nagu ka inglise keel. Pikkus 175 sm, helebiond.

Miss Esto Rootsi kandidaadiks valimine toob kaasa temale priipileti Baltimore Eesti Päevadele suvel.

Häälte arvult jäi teiseks nr. 2 Rita Ränne Norrköpingist, kuna kolmandat-neljandat kohta võrdselt jagasid nr. 3 Anne Liis Raud ja nr. 7 Therese Kroll.

†

Pika, piinarikka haiguse tõttu lahkus

Boris Holm

jättes mulle suure tühjuse.

ABIKAASA

Matusetalitus on toimunud vaikses leinas perekonnaliikmete juuresolekul.

KIRIKLIKKE teated

EELI KIRIK

STOCKHOLM: Jakobis 11/4 kl. 14 kirikukontsert, solist Valdek Jürisoo instrumentaalansambliga, orelil Peterson, teadustaja Epp Lohk, palvus õp. Raidur. 15/4 kl. 17.30 Oberammergau kannatusmängud Eesti Majas, Aarne Vilsimaa. S. Reede jumalat. 16/4 kl. 14 Jakobis, kog. koor Raidi juhat, armulaud, laululehed. Ülest. pühade peajumalat. 18/4 kl. 14 Jakobis, kog. õp., orelil Kiisk, laulur.

STOCKHOLM: Hägersteni Uppenbarelse kirikus S. Reede jumalat. 16/4 kl. 18, õp. Kõdar, orelil Ardna, armulaud, laululehed.

ALINGSÅS: Linnakirikus 17/4 kl. 15 S. Reede jumalat., õp. Takkel, orelil Strömberg, armulaud, laululehed.

ESKILSTUNA: Forsis jumalat. S. Reedel 16/4 kl. 14, õp. Lindström, solist Jaan Ader, orelil Heinmets, surnute mälestamine, laululehed.

GÖTEBORG: Kristiines jumalat. S. Reedel 16/4 kl. 14, õp. Takkel, orelil Strömberg, armulaud, laululehed.

GÖTEBORG: S:t Paulis jumalat. S. Reedel 16/4 kl. 15.45, õp. Wiiund, orelil Gustafsson, armulaud, laululehed.

HALMSTAD: Olaus Petris jumalat. 24/4 kl. 14, õp. Vaga, orelil Ström, armulaud, laululehed.

HELSINGBORG: Maria kirikus jumalat. 16/4 kl. 15, õp. Laantee, orelil Eha Põhl, solistid Helle Gering ja Helle Peebo, armulaud, laululehed.

KARLSTAD: Norrstrandi kirikus jumalat. II pühal kl. 13, õp. Rebane, armulaud, laululehed.

KOPENHAAGEN: Tauseni kirikus jumalat. 15/4 kl. 15, õp. Laante, orelil Eha Põhl, armulaud, laululehed.

KUMLA: Kirikus I pühal 18/4 kl. 16 liturgiline jumalat, õp. Kõdar, laululehed.

LANDSKRONA: Johanneses jumalat. 17/4 kl. 17, õp. Laantee, orelil Eha Põhl, armulaud, laululehed.

LUND: Kloostri kirikus jumalat. 16/4 kl. 19, õp. Laantee, orelil Eha Põhl, armulaud, laululehed.

MALMÖ: Saksa kirikus jumalat. 16/4 kl. 12.30, õp. Laantee, orelil Eha Põhl, laululehed.

NORRKÖPING: Matteuses S. Reede jumalat. 16/4 kl. 13, õp. Kõdar, orelil Piirimets, kog. segakoor Äro juhat., armulaud, laululehed.

SÖDERTÄLJE: S:a Ragnhildis jumalat. I pühal kl. 14.30, õp. Vaga, laululehed.

UPPSALA: Mikaelis S. Reede jumalat. 16/4 kl. 16, õp. Vaga, orelil Maripuu, armulaud, laululehed.

ÖREBRO: S:t Nikolais I püha jumalat. 18/4 kl. 14, õp. Kõdar, laululehed.

EESTI AP. ÕIG. KIRIK

STOCKHOLM: Püha Nikolai Peakirik, 10/4 kl. 18 õhtuteen., pajuokste õnnist. 11/4 kl. 11 Palmip. püha liturgia ja kog. täisk. koosolek. 15/4 kl. 18 kannatusevang. 16/4 kl. 14 Kristuse matmiseteen. 17/4 kl. 10 Suure Laupäeva liturgia, kl. 22 Kristuse ülestõusmise püha teenistus. 18/4 kl. 11 Kristuse ülestõusmise püha liturgia. Teenib preester Suursööt.

GÖTEBORG: Guldhedeni ortodokskirik, S. Reedel kl. 14 Kristuse matmise mälestusteen. S. Laup. kl. 21 Paasaöö teen., praost Raag.

SOOME ORTODOKSKIRIK

STOCKHOLM: Ülestõusmiseõo jumalat. Eesti ortod. kogudusega 17/4 kl. 22 Jakobi kabelis, ülempr. Juhkam, preester Suursööt, ooperilaulja Wallén. Ülest. pühal 18/4 kl. 11 samas liturgia, eestisoome koorid.

VABAKIRIKUD

STOCKHOLM: Eesti Nelipühi Kirik, Bråvallag. 11. 10/4 kl. 14 pensionäride koosviibimine, laluettekandeid, värvusfilm, kohvilaud. 11/4 kl. 10 pühapäevakool, kl. 11 jumalat., Allan laur, koor ja kvartett. S. Reede jumalat. 16/4 kl. 11, H. Laur. Kristuse surma mälest. Ülest.-pühade konverents: Jumalat. 17/4 kl. 18, I. pühal 18/4 kl. 10 palve, kl. 11 jumalat. II. pühal 19/4 kl. 10 palve, kl. 11 ja 15 jumalat. Mitmed külalised ja kohalikud kõnelejad, ühiskoor, Lauri kvartett, ühistoitlustamine.

STOCKHOLM: Eesti Maja, Walling. 34, I. pühal 18/4 kl. 18 vaimulik laulu- ja muusikaõhtu "pühade lauludega". Ühiskoor, Lauri kvartett.

STOCKHOLM: Norrmalmi Bapt.-Kirik, Norrtullsg. 37 (T-Odenplan) palmip.- pühal kl. 14 laulujumalat., Asta Kaups Torontost kannatusaja lauludega, klaveril Hilma Nerep-Mossin. Vaim, Loogna. S. Reedel 16/4 kl. 14 jumalat. ja lisanda surma mälest., Loogna jt.

BORÅS: Bibandi saalis, Stjärnsköldsg. 5 Eesti Baptisti Keskkoondise vaimulik konverents. Tervituskoosolek 17/4 kl. 18, 18/4 kl. 9, 10 ja 17, 19/4 kl. 9 palvet., kl. 10 jumalat. Pärast jumalat. tegevosa valimistega. Asta Kaups Torontost, külalisjutt.

GÖTEBORG: Blågatan 7 öde Olga Väli juures koosolek 10/4 kl. 15. Bibandet, Erik Dahlbergsg. 10 jumalat. 11/4 kl. 11, Kubja. S. Reede jumalat. 16/4 kl. 11, Asta Kaups Torontost.

GÖTEBORG: Smyrna, Parkg. 1 jumalat. 10/4 kog. tund 11/4 kl. 15 jutlus, soolo-, duett- ja koorilaule, Verendel. S. Reedel kl. 15 jutlus, Kristuse surma mälest. Laulu- ja muusikalisi ettekandeid, Milder. I. pühal kl. 15 Heli jt. Lauluettek.

Eduard Peanberg

Ed. Peanberg 75-aastane

21. aprillil tähistab Lundis tuntud seltskonna- ja kodumaise omavalitsusening pöllumeeste tegelane Eduard Peanberg oma 75-aasta sünnipäeva. Ta oli vaba kodumaa viimaseks Keila vallavanemaks ja sama samas vallas hästikorrastatud "Kiisa" taluomanikuks.

Kaotanud varakult oma isa tuli astuda tema jälgedesse vaevalt 11-aastasena. Abiellus hiljem suure naabritalu peretütrega. Ühisel pingutusel viidi talumajapidamine silmapaistvale järjele. Põllud olid kultiveeritud ja talu hoonestik uuendatud. Talu suure frlisitõugu hea piimakarja eest hoolitses silmapaistvalt töökas perenaine Juulie. Peatselt valiti peremees Eduard Keila vallavolikokku ja seal vallavanemaks, olles 34-aastane.

Edasi oli ta tegev kaitseliidu Keila malevkonnas majandusjuhtimise, kuulus Keila Põllumeeste Kogu juhatusse jne. Eesti elu oli kõigil aladel tõusuteel, rahvamajanduse tugeval järjel, jõukus tõusis ja kultuurielu õitses. Kõige selle hävitas ja lõhkus eesti rahva põlisvaenlane idast. Tuli jätta kõik maha, et päästa elu.

Nii kohapealsele eesti seltskonnaelule kui ka rahvuspolitilisele tegevusele on Eduard Peanberg aktiivselt kaasalöönud. Nii on ta olnud pikki aastaid EELK Lõuna-Rootsi Koguduse Lundi Pihtkonna juhatuses ja praegu selle abiesimees ning laekur. On kuulunud Lundi ENMKÜ juhatusse, REE Lundi piirkonna valimistoimkonda ja on Lundi Põllumeeste Kogu revisjoni komisjoni esimeheks.

On valitud EPK Rootsi Esinduse laiendatud juhatusse ja on Lundi-Malmö eesti Pensionäride Ühingu juhatuse asemikuks.

Lõuna-Rootsi Eesti Maja ümberehitamise töödel on ta üks nendest harvadest, kes kaasas vabatahtliku töömehena ja elavaks eeskujuks teistele.

Eduard Peanberg on tubli, tööka ja ausameelse inimesena ehitanud paguluses üles selle sõbraliku ja kauni eesti kodu, mille meie anastatud kodumaal võtsid meilt ja hävitasid idast tulnud vallutajad. Selle kodu uksed on olnud alati avatud siiralt kõigile, kes kunagi kasutanud selle külalislahkust. Antagu talle koos ta abikaasaga jatkuvat tervist ja aastaid!

OSVALD VIIRSOO

• Kohalik elu

NORRKÖPING

Ettekanne tervishoiust

Norrköpingi Eesti Pensionäride Ühing korraldab 29. apr. kl. 18 Eesti Kodus, Vattengränd 7 ettekandeõhtu. Doktor End kõneleb teemal "Eluvilsi tähtsus häirete punul vere ringvoolus".

Kuna teema on ülimalt aktuaalne tänapäeva kiires ja ruttavas elutempos, siis peaks see huvi pakkuma nii noortele kui vanadele ja seepärast on kõik kaasmaalased teretulnud sellele ettekandele.

STOCKHOLM

Aastakoosolek

Sihtasutus Ühisabi esinduskogu korraline aastakoosolek on neljapäeval, 29. apr. kl. 18 Ühisabi ruumides, Kvarng. 3 B järgmise päevakorraga.

Koosoleku avamine ja rakendus, hääleõiguslikkuse kontroll ja koosoleku seaduspärasuse kindlaks määramine, koosoleku protokolli kinnitajate valimine, 1975 tegevuse ja rahaline aruanne, keskjuhatuse vastutusest vabastamine, 1976 tegevuskava, eelarve ja liikmemaksu kindlaks määramine, valimised põhikirja järele, läbirääkimised.

Põhikirja par. 8 alusel kehtib käesolev teadaanne koosoleku kutsena. Erilisi kirjalikke kutseid ei saadeta.

Ühisabi keskjuhatus palub kõiki liikmeid, kes seni veel pole tasunud eelmise aasta liikmemaksu 5:- seda teha nüüd, maksates selle Ühisabi postgiro arvele nr. 55 09 35-1,

Estniska Samhjälpen, Kvarng. 3 B, 116 47 Stockholm. Ka võib liikmemaksu tasuda Ühisabi büroos iga päev kl. 10—17 välja arvatud laupäev. Tel. 42 35 53.

VÄSTERÅS

Laulupäev

22. mail peetakse Västerási laulupäev, mis toimub Västerási ja Eskilstuna eesti seltside ühisel korraldusel.

Esinevad Stockholmi Nais- ja Meeskoorid, lastekoor ning Kassari rahvatantsijad. Esinemine toimub Kristiansborgi kontserdisaalis. Pärast õhtusöök end. Aros-hotelli ruumes, Källgatan 13. Samas toimub ka õhtune pidu rohkete ettekannetega ja tantsuga.

STOCKHOLM

Tänuavaldus

Südamlik tänu kõigile, kes mind minu tähtpäeval meeles pidasid.

W. Grossthal

STOCKHOLM

Kirikukontsert

Pühapäeval, 2. mail korraldab Köpu nimelise Eesti kapitali valitsus kontserdi Uppenbarelse kirikus Hägerstenis. Kontserdil esineb Norrköpingi Segakoor Johannes Äro juhatusel. Solistidena esinevad viiulikunstnik Alfred Pisuke, samuti tema noorteansambli, sopran Lehti Aug ja orelikunstnik Herbert Piirimets. Kontserdi tulud lähevad Joh. Köppu nimelise eesti kapitali heaks. Kapitali eesmärgiks on abistada võõrsil viibivaid eesti noori, et nad kujuneksid headeks ühiskonna ja eesti rahva liikmeiks.

• Mis juhtus

LIIBANONIST EI VÕETA PÕGENIKKE

Liibanoni kodusõjaga on Rootsil tekkinud isemoodi põgenikeprobleem — jõukad liibanonlased püüavad varjupaika leida Rootsi. Kohalik liibanonlasest Rootsi konsul on annud palju turismiviisasid, millised nüüd Invandrarverket tühistas. Et sisseimbumisele kiiret punkti peale panna, otsustas valitsus nüüdsest peale liibanonlasi mitte enam sisse lasta ja mõõdunud nädalal peatati Ariandas üks 28-aastane rätsep Beirutist, kel polnud isegi turistiviisumit. Ta saadeti kohe välja. Rootsi valitsus leiab, et sõda Liibanonis ei ole külladane põhjus maalt põgenemiseks. Valitsus leiab, et regulerimata sisserände on saanud liiga suure ulatuse viimasel ajal. Väljasaatmisohus liibanonlased Rootsis deklareerivad, et neil ei ole kuhugile minna, kuna nende kodud on hävinenud sõjas. Tegemist on enamuses Liibanoni kristlastega.

PALME VANAS VANGIDELINNAS

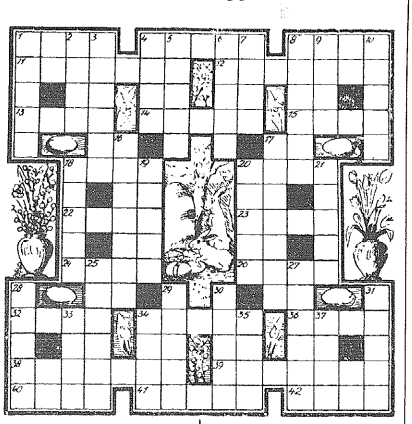
Peaminister Palme külastas Venemaa-reisil ka Siberis Novosibirski linna, mis Stalini ajal oli keskuseks ümbruskonnas leiduvatele arvukatele vangilaagritele ja küüdituspaikadele. N. Liidu julgeolekumeestel oli tegemist elanike Palmest eemalehoidmisega, kes spontaanselt oli valmis tervitajate käsi raputama... Palme nimelt astus välja oma limusiinist, et rahvaga kontakti sada.

Vaba eestlaskonna informatsioonileht

EESTI PÄEVALEHT

Ilmub kolmapäeviti ja laupäeviti

Ristsõna 11

Paremale: 1 eeslinn 4 rootsipärane mehe nimi 8 tagavarahoidla 11 inimahv 12 kekutas 13 numbrit 14 Itaaliapärane mehe nimi 15 saar Sunda saarestikus 17 lüh. kirjaümbrikul 18 vähem tarvitatum kui teine 20 naeruväärne getu 22 tõmban 23 tähtsusetu arv 24 surnud (ingl. k.) 26 mitteruugitud 32 osa lausest 34 Eesti kirjanik 36 kõrge siht 38 teatud element 39 luksuskuurort Prantsusmaal 40 magu 41 nohin, sagin 42 riist, millega mõõdetakse raskust.

Alla: 1 Zagreb 2 elevuslikult ootel 3 harjunud 4 kodanik 5 teatud liiki kinnas 6 valgusõpetuse eriteadlane 7 väike muusikagrupp 8 Eesti luuletaja Rootsis 9 kombel, viisil (muusik.) 10 maod 16 mänd 17 ilma piinata 18 vaata kõrvalolevat pilti 19 vaata paremal pilti 20 vaata vasakul olevat pilti 21 vaata parempoolset pilti (om. kääne) 25 elatusvahend 27 diplomaat 28 truu 29 tuntumaid teatrinimesi Eesti teatri ajaloos 30 vald Eestis 31 auraha 33 vähipüügi riist 34 arter 35 oman 37 tõstukitõõstus Rootsis.

Lahendus 10:

Jüri Sillaste kihlus Hägerstenis Stockholmis Eva Lindqvistiga.

Madis Tampõld ja Maud Lindstedt Stockholmis said tütre.

Fantoom

Televisioonprogramm

TV Torsdag

TORSDAG 15 APRIL
SKARTORSDAG

16.30—17.00 **Halvfem:** Lisa och Mats. Brev från Guatemala. En målare och hans by. Samhället där vi bor. 4. Vem bestämmer. Jugoslavisk berättare.

17.55 **Inför påsken I S:ta Maria kyrka i Ystad.**

1800 **TV-nytt och väker.**

18.05 **Montezumas kurir.** Den 21 april 1519 landsteg pansjoren Cortez på Mexikos jord. För att meddela aztekernas siste kejsare, Montezuma II, att ett främmande erövrarfolk kommit från havet, sprang enligt legenden en ung indian ca 40 mil över Sierra Madres otillgängliga högslätter utan att stanna. Italienskt reportage.

18.30 **Sveriges magasin.**

19.30 **Arvingarna.**
Sänds även 18/4 kl 16.45.

20.20 **Fritid i båt.** Vi väljer motor till vårt båtbygge. Diesel eller bensin är frågan och marinmotorexperten Curt Borgenstam berättar om för- och nackdelar. Vi tittar också närmare på xjöäkerhetsarbetet.

21.00 **Aktuellt och väder.**

21.30 **TV-nytt.**

21.35 **Snömannen, finns han?** Då och då kommer nya rapporter om att legendariska monster som storsjöodjuret eller snömannen varit synliga igen. Hur mycket är fantasi och hur mycket är verklighet?

22.25—23.10 **Den definitivt sista tangon — men först . . .** Skön musik av och med Beverly Glenn, Karin Stigmark, Agneta Gillstig, Per Erik Hallin, Janne Schaffer, Ola Brunkert, Björn J-son Lindh, David Garrick, Malando Gassama, Peter Robinson, Peter Lundblad, John Gustavson ch Anders Henriksson samt stråkar ur RSO.

TELEVISION 2

13.30—15.45 **Ishockey-VM: Finland—Sverige.** Arne Hegerfors.

17.25 **TV-nytt och väder.**

17.30 **Mathias och Runda Tanten. 4.** En vänster-höger-saga.

17.40ca—18.00 **Stig Calesson "Slas" berättar för barn. Del 4: Anton och Maria.**

18.30 **Puss puss sant sant.** Textat. Musik: Barbro Lindgren.
Medv: Lasse Dahlberg, Monica Dominique, Björn Isfält, Solar Plexus, Jojje Wadenius, Monica Zetterlund.
Repris från 23/4 1973.

19.30—19.30 **Regionala nyheter.**
Sydnytt, Västnytt, Mittnytt, Nordnytt.

19.30 **Rapport med väder.**

20.00 **Tidsbild.**
Sänds även 18/4 kl. 18.30.

20.30 **MASH. "Allvarligt talat . . ."**

20.55 **Eken.** Blekinges landskapsblomma.

21.00 **Utmaningen.**
Programledare: Per Arne Axelsson. Örebro.

21.30 **Att vara eller inte vara** — amerikansk filmkomedi från 1942.
I rollerna: Carole Lombard, Jack Benny, Robert Stack, Felix Bressart, Lionel Artwill.

23.05—23.10 **TV-nytt och väder.**

TV Fredag

LANGFREDAG

9.00—10.30 **Högmässa från S:ta Maria kyrka i Ystad.**

16.00 **Folk och rövare i Kamomilla stad** — musikalisk komedi av Thorbjörn Egner i en överföring från Dramaten i Stockholm. Regi: Hans Strååt.

17.30 **Baden Powell** — brasiliansk gitarrist.

18.00 **TV-nytt och väder.**

18.05 **Filmen om Joey.** Joey har tillbringat nästan hela sitt liv på sjukhus, utan att kunna meddela sig med någon. Tills han mötte Ernie, också han spastiker. Ernie lyckades förstå Joeys "språk" och Michael, en vän till Joey och Ernie, har kunnat skriva ner Joeys tankar.

19.15 **Djur I Europa** Isländskt brus, islandsknipor, hävssulor, lunnefåglar, silvertärnor, stormfåglar — här utvecklas djurlivet i eller vid vatten.

19.30 **Sverigefrågan.** Invandrare från Norrköping och Borås.
Sänds även 18.4 kl 16.

20.15 **En fauns eftermiddag.** Koreografi: Björn Holmgren. Musik: Debussy. Dansare: Siv Ander och Jens Graff. SR:s Symfoniork. Dir. Stig Westerberg. Repris från 22.4.73.

20.30 **Bensin och bomber.** Serie av Gunnar Möllerstedt. Del III:

21.00 **Aktuellt och väder.**

21.30—23.00 **Francois Truffaut och "Kärlek vid 20 år".** SV. Ett program om den franske nya-vågen-regissören Francois Truffaut, hans filmer och arbetssätt.
Episod: Antoine et Colette. Fransk långfilm från 1961. Antoine har fått plats på inspelningsavdelningen på en grammofonfirma. Under en inspelning får han se Colette, som blir hans första stora kärlek.
I rollerna: Jean-Pierre Léaud, Marie-France Pisier, Francoise Darbon, Rosy Varte, Patrick Auffay.

TELEVISION 2

17.25 **TV-nytt och väder.**

17.30 **Mathias och Runda Tanten. 5.** En uppe-och-nere saga.

17.40 ca **Stig Claesson "Slas" berättar för barn. Del 5. Kalle och Stor-Stina.**

18.00 **Gastons flol.** Novellfilm från Kanada.

18.20 ca **En konstig man** eller 2.000.000.000 år på 8 minuter. Teckmad film av Hans Arnold och Einar Linde.

18.30 **Godisarnas filmfest.** "Varför görs det inga roliga filmer numer?", undrar godisarna Tim Brooke-Taylor, Graeme Garden och Bill Oddie.

19.00 **Trollflöjten** av Mozart i regi av Ingmar Bergman.
Repris från 1/1 1975. Samsändning med radions P 2 (stereo).

21.20 **Gårdens gulsparv** — naturfilm av Rolf Wohlin.
Repris från 19/1 1974.

21.30 **Fredagsdeckaren: Columbo.**

22.05—22.10 **TV-nytt och väder.**

TV Lördag

PASKAFTON
TELEVISION 1

Suomenkieliset ohjelmat:
Finskspråkiga program:

10.00—11.20 **Me tulemme taas. Vi kommer med våren** — filmkomedi om kärlek och flottning. Textat.

13.30—ca 15.45 **Ishockey-VM: Sverige—Osttyskland.** Arne Hegerfors.

17.55 **Helgmålsbön.** Från Gravkyrkan

18.00 **TV-nytt och väder.**

18.05 **Mount Everest.** Jordens högsta berg har under åren varit en utmaning för många alpinister. De flesta har dock fått ge upp eller omkommit under sina försök att nå toppen, 8 860 meter över havet. Reportage om en japansk expedition.

19.00 **Den lilla teatern.** Del 2. En tokig tébjudning.

19.30 **Galaxer i mina braxer, sa kapten Zoom.** Kapten Zooms tredje rymdrapport från jorden. Manus, musik och medverkan: Anders Linder och Anna Roll.

20.00 **Svenskstoppen rätt upp och ner. SV. TV-programmet som inte ens Radionämnden törs titta på.**

20.30—ca 22.45 **Ishockey-VM: Sovjet—Tjeckoslovakien.** Lars-Gunnar Björklund.
I första pausen:

21.05 ca—21.15 **TV-nytt och väder.**

TELEVISION 2

16.30 **Stjärnorna blicka ned. 13. Kamraterna.** Repris.

17.25 **TV-nytt och väder.**

17.30 **Sesam. Godbitar ur det amerikanska barnprogrammet "Sesame Street".**

18.00 **Lördags. Hur är det att lära sig läsa? Och hur är det att inte kunna läsa och skriva? Lördags har träffat svenska barn, en arabisk flicka i Nordafrika och en pojke i en indisk by.**

18.30 **Vi i 5:an. Fgågetävling för femteklasssister. Programledare: Berndt Friberg. Domare: Lennart Edberg. Göteborg.**

19.15 **Kille på villovägar** — australiensisk tecknad film om den unge Charlies svårigheter att hitta sig själv och sin egen väg.

19.30 **Rapport med väder.**

20.00 **Kameladamen** — amerikansk långfilm från 1937 med Greta Garbo och Robert Taylor.

21.45 **Gary Engmans program** med Edvin Adolphson.

22.35—23.05 **Lördagsfarsen: Hem till käken.** Engelsk komediserie i fängelsemiljö.

TV Söndag

PASKDAGEN
TELEVISION 1

9.00 **Högmässa från S:ta Maria kyrka i Ystad.** Prof. Birger Gerhardsson. Liturg: Kyrkoh. Börje Sagnert. Altartjänst: Komminister Henry Andersson. Org. och körled. Sven-Eric Erle.

Suomenkieliset ohjelmat:
Finskspråkiga program:

10.15 **Uutisvikko. Nyhetsveckan.**

10.45 **Lasten TV: Kukkopilli.**
Barnprogram: Lergöken.

10.55—11.15 **Himmelintekijä.**
Halmarbeten. 75-åriga Hilma Sievä är känd för sina vackra halmlyktor, s k "himlar". Textat.

16.00 **Sverigefrågan.** Invandrare från Norrköping och Borås. Repris.

15.45 **Arvingarna.** Repris.

17.35 **Doktor i farten** — engelsk komediserie.
I rollerna: Robert Nedwell, Geoffrey Davies, Ernest Clark.

18.00 **TV-nytt och väder.**

18.05 **Herrar föredrar blondiner** — amerikansk långfilm från 1953. Dorothy och Lorelei är två balettflickor som till sist hittar var sin förmögen karl att gifta sig med men först efter många förvecklingar med privatdetektiv, diamantliara, parissucé och lyckligt slut. Regi: Howard Hawks.
I rollerna: Jane Russell, Marilyn Monroe, Charles Coburn, Elliott Reid, Tommy Noonan, George Winslow, Marcel Dalio, Taylor Holmes, Norma Varden.

19.35 **Atlantångarnas tid är förbi.** I december 1974 togs S/S "France" ur trafik. Det innebar slutet för den mer än 150-åriga passagerartrafiken över Atlanten. Nu tog jetflyget helt över.
Nostalgisk kavalkad över de stora atlantbåtarnas historia.

20.05 **Kort möte . . .** mellan Caterina Valente och Jan Malmsjö. Med på scenen finns också balett och Håkan Hagegård som gästartist.

21.00 **Aktuellt och väder.**

21.30—22.15 **De e Roxy Music på Konserthuset.** En av den internationella popvärldens främsta grupper, Roxy Music från England, gjorde härförleden en visit i Stockholm för kvällens TV-program.
Roxy Music består av Bryan Ferry (sång, elpiano), Andy Mackay (saxofon, oboe, orgel), Phil Manzanera (elgitarr), Eddie Jobson (klaver, orgel, synthesizer, elfiol), Rick Wills (elbas), Paul Thompson (trummor).
Producent: Urban Lasson.

TELEVISION 2

10.00 **Privet I.**

10.20—10.30 **Bitte 2.**

15.00—16.45 **På palmblad och rosor — film av Lasse Forsberg.**
Textad repris från 14/4.

17.25 **TV-nytt,** väder.

17.30 **Du och jag och några till. 6.** Sockerkakan.

18.00 **Angotee** — eskimåpojken. Kanadensisk film om en eskimåpojkes barndom och uppväxt.

18.30 **Tidsbild.** Repris.

19.00 **Ute.** Fritidsmagasinet från Luleå skall den här gången ge tips om flugfiske. Sist en glimt från våren i norrländska fågelmarker.

19.30 **Misteln.** Västmanlands landskapsblomma.

19.35 **Fleknes fatalitter. Visitkortet.** En stressig lördagsmorgon ringer det på dörren i Fleknes lägenhet och Marve får en oväikommen gäst . . . Medv. Brasse Brännström, Gösta Hansson, Gunilla Nyroos, Arne Thomas Olsen, Inga-Lill Sundberman och Rolv Wesenlund. Regi: Bo Hermansson. Göteborg.

20.05 **Möte med liv. Ett samtal med** Liv Ullman i ett hus i Stockholms skärgård, där hon bl a berättar om sitt liv som ensam mor, sina framgångar i USA och sin syn på teaterkritikens uppgift.
Intervjuare: Brita Ahman.

20.35 **En annan kamp efter freden. Den andra av två filmer om fredens, återuppbyggnadens och återföreningens Vietnam.** Producent: John Sane Carlson.

21.30 **Än en gång** — amerikansk romantisk TV-komedi med Katherine Hepburn och Sir Laurence Olivier i huvudrollerna.
En äldre, firad skådespelerska, änka sedan åtskilliga år, har blivit stämd för brutet äktenskapslöfte av en smart och hänsynslös ung "beundrare". Hon söker hjälp hos advokat. Den store juristen åtar sig fallet, trots att — eller tack vare — att han genast i sin nya klient känner igen ett brinnande förälskelse från unga dagar.

23.10—23.30 **TV-nytt,** väder.

TV Måndag

ANNANDAG PASK
TELEVISION 1

17.00 **Halvfem: Samhället där vi bor. 5. Det är olika hur vi har det.**

17.30 **Månprinsessan** — saga från Japan.

18.00 **TV-nytt och väder.**

18.05 **Golden Hill. 8.** Utpressning.

18.30 **Störst är kärleken** — musical av Olle Widestrand med Immanuelkyrkans ungdomskör från Jönköping.

19.10 **I nordiska vatten.** Även om vattnen inte är kristallklara som i korallhaven är de näringsrika och det finns flera arter än man kan tro. Dykarna Tony Holm och Leif Ceasar har filmat ner till 60 m djup vid Bohuslänska kusten och i Trondheimsfjorden.

19.30 **Sjung vackert om kärlek.** Manus: Gottfried Grafström. Ett spel om den lustige och folkkäre poeten Gustaf Fröding, och om vilka märkliga ting som kan hända i ett rike, där man misstror och misshandlar varandras och sina egna känslor, dömer den som är för uppriktig och utestänger den som är översiggiven.
I rollerna: Gustaf Fröding — Ulf Johansson, Cecilia Fröding — Anita Björk, Ida Bäckman — Solveig Ternström, Professorn — Lauritz Falk, Underläkaren — Göran Järvefelt, Lindgren — Christian Berling, Syster Signe — Helena Brodin. Regi: Gunnel Lindblom.

21.00 **Kanalsegling med auor.** Nederländska skeppare seglar varje år ikapp med sina skutor på smala kanaler och insjöar.

21.35 **TV-nytt och väder.**

21.40—22.35 **Allskåns musikrepetitioner.** Mozarts "Titus" på Covent Garden-operan, Skotska Gardets musikkår, Wandsworths pojkkör och Incredible String Band — vi är med om fyra olika repetitioner, träffar fyra olika grupper musikanter som förbereder sig för framföranden inför publik.

TELEVISION 2

16.00 **Ensamhetsgumman och småfolket.** "Det är inte farligt — bara man inte är rädd" intygas av Inga Sarri och Staffan Westerberg.

17.00—ca 19.15 **Ishockey-VM: Sverige—Polen.** Lars-Gunnar Björklund.
I första pausen:

17.35 ca **TV-nytt och väder.**

19.30 **Rapport med väder.**

20.00 **Gershwin i våra hjärtan.** En hyllning till George Gershwin med Steve Lawrence, Eydie Gormé och Gene Kelly.

20.55 **Skogsstjärnan. Värmlands** landskapsblomma.

21.00 **Sportspegeln.**

21.35 **Filmkrönika.** Säsongens nya filmer, bl a Jan Halldoffs "Polare" och den algeriska "De glödande åren", ett stort epos om hur frihetskamper mot fransmännen tog sin början.

22.10 **TV-nytt och väder.**

22.15—22.25 **Innan vardan** — Gertrud Hedberg, sekreterare från Stockholm.